

UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Cu titlu de manuscris

C.Z.U.: 796.2:[159.943+316.6]+[376:373.3](043)

CONSTANTIN Iuliana Luminița

**INFLUENȚA JOCURILOR DE MIȘCARE ASUPRA NIVELULUI
DEZVOLTĂRII PSIHOMOTRICE ȘI INTEGRĂRII SOCIALE A
ELEVILOR CU CES DIN CICLUL PRIMAR**

Specialitatea: 533.04. Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

Rezumatul tezei de doctor în științe ale educației

CHIȘINĂU, 2022

Teza a fost elaborată la Școala Doctorală a Universității de Stat de Educație Fizică și Sport

Componența Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat:

1. **DORGAN Viorel**, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport – președintele comisiei
2. **CHIRAZI Marin**, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, România - conducător științific
3. **POTOP Vladimir**, doctor habilitat în educației fizică și sport, profesor universitar, Universitatea Ecologică din București, România – referent oficial
4. **GHERGUȚ Alois**, doctor în științe ale educației, profesor universitar, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, România – referent oficial
5. **AGAPII Eugen**, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport – referent oficial

Susținerea tezei va avea loc la 02.11.2021, ora 14.30, bir. 105, în ședința Comisiei de susținere publică din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport din Republica Moldova (str. A. Doga 22, Chișinău, MD-2024).

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Universității de Stat de Educație Fizică și Sport și pe pagina web a ANACEC.

Președinte al Comisiei de susținere publică

Dorgan Viorel, doctor habilitat în științe pedagogice,
Profesor universitar

Conducător științific

Chirazi Marin, doctor în științe pedagogice,
profesor universitar,

Autor: Constantin Iuliana Luminița

CUPRINS

1. Repere conceptuale ale cercetării.....	4
2. Conținutul tezei.....	6
3. Concluzii generale și recomandări.....	25
4. Bibliografie.....	28
5. Lista publicațiilor autorului la tema tezei.....	30
6. Adnotare (în limbile română, rusă și engleză).....	31

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța temei abordate. Subiectul prezentei teze vizează influența pe care o au jocurile de mișcare asupra nivelului dezvoltării psihomotrice și integrării sociale a elevilor cu CES din ciclul primar. La baza demersului de cercetare a temei alese a stat propria experiență - ca profesor de educație fizică și sport la o unitatea școlară urbană (din Iași), ocazie cu care am putut observa, pe parcursul lecțiilor de educație fizică și în rândul elevilor din ciclul primar - mai exact, al celor din clasa a II-a, prezența unor comportamente deviante, care tulburau orele. Confruntarea personală cu astfel de conduite m-a motivat să le observ în continuare, să le studiez și să le aprofundez în cadrul tezei de doctorat, cu scopul de a îmbunătăți procesul de predare a lecțiilor de educație fizică la elevii din ciclul primar. Astfel, din programa școlară actuală rezultă că, printre principalele instrumente de lucru ale unui profesor de educație fizică, se regăsesc jocurile de mișcare, ce sunt predate elevilor din ciclul primar. Includerea acestei categorii de jocuri în programa pentru învățământul primar, urmată de aplicarea lor în cadrul lecțiilor de educație fizică, arată faptul că sunt mijloace necesare pentru elevii din acest ciclu școlar, aspect ce m-a determinat să analizez în această lucrare influența pe care astfel de jocuri o prezintă asupra nivelului dezvoltării psihomotrice a unui școlar mic, dar și asupra gradului în care ele contribuie la integrarea socială a acestor elevi.

Mai mult decât atât, în cadrul lecțiilor desfășurate la clasele elevilor din ciclul primar, cu accent pe clasa a II-a (dat fiind faptul că elevii de la această clasă au constituit eșantionul pe care am realizat întregul experiment didactic), am remarcat că lecția de educație fizică a fost perturbată atât de elevi care necesitau cerințe educative speciale (CES), cât și de alți elevi care nu erau diagnosticați cu CES, ambele categorii de elevi deranjând orele de educație fizică prin manifestarea unor comportamente deviante. Mergând mai departe, s-a putut observa în rândul elevilor cu CES din clasa a II-a, că diagnosticele cu care aceștia figurau în documentele justificative eliberate de autoritățile locale (CJRAE) sunt, cu precădere, cele de tulburare din spectrul autist (TSA) cu ușoare elemente din sfera tulburării de tip deficit de atenție și hiperactivitate (ADHD); astfel de tulburări determină comportamente dintre cele mai diverse în rândul elevilor cu CES, care le pot afecta dezvoltarea lor psihomotrică și capacitatea de a se integra în colectivul clasei.

Având în vedere situația de fapt pe care am observat-o în cadrul propriilor lecții de educație fizică, fiind o situație cât se poate de actuală, am intenționat să analizez (prin intermediul celor opt metode de cercetare folosite) care sunt comportamentele deviante ale elevilor din clasa a II-a care afectează lecțiile de educație fizică, care dintre aceste conduite se manifestă frecvent și la care elevi, precum și să identific cele mai bune jocuri de mișcare, conform conținuturilor din programa școlară în vigoare, dar pe care apoi să le adaptez, în scopul creșterii nivelului dezvoltării psihomotrice și integrării sociale a acelor elevi din ciclul primar vizat.

Ținând cont de faptul că în clasele primare actuale s-au remarcat, dintre elevii clasei a II-a, elevi cu CES, și în cadrul acestora din urmă, elevi cu TSA, această constatare ne-a orientat demersul cercetării, cu preponderență, spre sfera cerințelor educative speciale, a elevilor care necesită astfel de cerințe, dată

fiind preocuparea actuală a numeroaselor instituții pentru o cât mai bună integrare a copiilor cu CES în învățământul de masă, în toate ciclurile școlare și la toate disciplinele curriculare, pe cât de mult posibil. Așadar, ținând cont de specificul activității de predare a educației fizice la elevii din clasele primare, am abordat jocurile de mișcare efectuate la ore în așa fel încât să fie adaptate elevilor din acest ciclu, care manifestă comportamente deviante, chiar dacă aceste conduite sunt exteriorizate pe fondul preexistenței unei tulburări (fie ea din spectrul TSA și/sau ADHD), jocuri care să conducă, în urma aplicării lor clare și constante, la un progres în planul psihomotricității și al integrării sociale, dezvoltându-i pe elevii cu CES din punct de vedere motric, fiziologic, psihic și social. Toate aceste constatări subliniază importanța temei abordate, dincolo de faptul că este una de mare actualitate, dovedindu-se a fi absolut necesar să se găsească o soluție la problemele întâmpinate de profesorul de educație fizică în timpul lecțiilor și care sunt cauzate de elevii cu CES din ciclul primar, care manifestă comportamente deviante ce îngreunează parcursul orelor.

Deși subiectul privind integrarea copiilor cu CES este de actualitate, totuși, în urma consultării literaturii de specialitate și a legislației, s-a constatat că nu se face referire în mod particular la disciplina educație fizică și la situațiile create de elevii cu CES în timpul lecțiilor, deci nici la o rezolvare concretă a acestora.

Scopul lucrării îl constituie optimizarea procesului de predare a educației fizice prin folosirea jocurilor de mișcare adaptate conform programei școlare, în vederea stabilirii influenței lor asupra nivelului dezvoltării psihomotrice și integrării sociale a elevilor cu CES din ciclul primar (clasa a II-a).

Obiectivele cercetării sunt: studierea temei în literatura de specialitate și selectarea mijloacelor specifice realizării obiectivelor urmărite; aplicarea chestionarelor profesorilor de educație fizică și sport din Iași, profesorilor pentru învățământ primar din unitatea școlară unde s-a desfășurat faza experimentală, precum și utilizarea fișei de observație, aplicarea testelor psihomotrice și a testului sociometric; stabilirea etapelor de organizare și desfășurare a cercetării; elaborarea programei experimentale cu jocuri de mișcare adaptate, ca mijloc de acționare pentru dezvoltarea psihomotrică și integrarea elevilor cu CES din ciclul primar; elaborarea criteriilor de evaluare, testarea inițială și finală a eșantionului, înregistrarea și compararea rezultatelor obținute de clasa experiment cu cele obținute de clasa martor, ca urmare a aplicării jocurilor de mișcare adaptate.

Ipoteza cercetării. Se presupune că utilizând anumite jocuri de mișcare adaptate în lecția de educație fizică, conform legislației și programei școlare în vigoare, se va determina o influențare optimă a nivelului dezvoltării psihomotrice și a gradului integrării sociale a elevilor cu CES din ciclul primar.

Metodele de cercetare. În cadrul lucrării s-au folosit următoarele metode: de documentare bibliografică, a observației (fișa de observație), a anchetei (chestionar profesori de educație fizică, chestionar profesori pentru învățământul primar), experimentală, statistico-matematică, grafică și tabelară, sociometrică și tehnici de evaluare (teste psihomotrice, test sociometric - matrice sociometrică, sociogramă).

Noutatea și originalitatea științifică constă în analiza impactului jocurilor de mișcare adaptate asupra nivelului dezvoltării psihomotrice și integrării sociale a elevilor cu CES din ciclul primar, îndeosebi a celor diagnosticați cu TSA, prin realizarea unor fișe de observație, aplicarea metodei sociometrice, efectuarea testelor psihomotrice și elaborarea unei programe experimentale cu jocuri de mișcare adaptate, folosind materiale viu colorate, conform programei școlare actuale.

Rezultatele obținute care contribuie la soluționarea problemei științifice importante constau în fundamentarea teoretică și experimentală a jocurilor de mișcare adaptate elevilor cu CES din clasa a II-a, iar punerea în practică a jocurilor a condus la integrarea socială în colectivul clasei, prin aceea că s-a reușit diminuarea, respectiv eliminarea anumitor comportamente deviante, ceea ce a făcut ca percepția colegilor cu CES să fie mult mai aproape de calitățile lor reale și să se lege prietenii între ei, observându-se totodată și un progres al lor din punct de vedere psihomotoric, înregistrând rezultate favorabile la testele aplicate.

Semnificația teoretică vizează argumentarea teoretică a includerii în cadrul programei școlare și a orelor de educație fizică din ciclul primar a jocurilor de mișcare adaptate elevilor cu CES, în special a celor diagnosticați cu TSA.

Valoarea aplicativă constă în faptul că rezultatele cercetărilor efectuate pot fi folosite în cadrul lecțiilor de educație fizică din învățământul primar (clasa a II-a), de către profesorii de educație fizică, dar și de către învățătorii care desfășoară ora de joc și mișcare, asupra elevilor cu CES (diagnosticați cu TSA), în vederea ameliorării sau eliminării comportamentelor deviante, a dezvoltării lor psihomotrice; totodată, acestea pot fi utilizate și în ciclul gimnazial, precum și ca material pentru instruirea viitorilor profesori de educație fizică în lucrul cu elevii cu CES din ciclul primar.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat în cadrul lecțiilor de educație fizică desfășurate cu elevii din ciclul primar (clasa a II-a) ai Școlii Gimnaziale "Nicolae Iorga" din Iași, ai Școlii Gimnaziale Liteni, Iași și ai Școlii Gimnaziale Rădeni, Iași.

Volumul și structura tezei. Lucrarea cuprinde adnotări în limbile română, rusă și engleză, lista abrevierilor, introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie (221 surse), 21 anexe, 167 pagini text de bază, 56 figuri, 10 tabele. Rezultatele cercetării obținute au fost publicate în 10 articole.

Cuvinte-cheie: elevi din ciclul primar, jocuri de mișcare adaptate, influențare, integrare socială, dezvoltare psihomotorică, elevi cu cerințe educaționale speciale.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** se indică actualitatea și importanța temei abordate, precum și încadrarea temei în preocupările internaționale, naționale, zonale, ale colectivului de cercetare și în context inter- și transdisciplinar, rezultatele cercetărilor anterioare; de asemenea, sunt precizate scopul lucrării, obiectivele cercetării, ipoteza de cercetare, metodologia de cercetare, cu indicarea metodelor de cercetare alese și sumarul capitolelor tezei.

În **Capitolul I** al tezei „**Fundamentarea teoretică și metodică privind jocurile de mișcare și integrarea socială a elevilor din ciclul primar**” se analizează importanța dezvoltării psihomotricității elevilor din ciclul primar, aspectele legislative privind integrarea elevilor cu CES în școală, particularitățile motrice, fiziologice, psihice și sociologice ale elevilor din ciclul primar, precum și valențele educative ale jocului ca metodă pedagogică în ciclul primar, la finalul capitolului fiind prezentată sinteza acestuia. Analiza tuturor acestor aspecte a fost necesară pentru a cunoaște, baza teoretică a psihomotricității, cadrul legislativ actual privitor la integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă, a particularităților elevilor din ciclul primar (îndeosebi a celor cu TSA) și a rolului educativ al jocului, astfel încât să se realizeze fundamentul pentru conceperea și aplicarea practică a jocurilor de mișcare elevilor cu CES din clasa a II-a (adaptându-le conform particularităților înregistrate, în vederea stabilirii influenței lor asupra nivelului dezvoltării psihomotrice și integrării sociale).

O viziune asupra psihomotricității, astfel cum aceasta se regăsește în literatura de specialitate, pornește de la definiția acesteia [1; 2; 17; 24; 29; 10; 21; 11], tratând succesiv caracteristicile generale și componentele sale, obiectivele educației psihomotrice, aspecte din care rezultă faptul că psihomotricitatea reprezintă o dimensiune multilaterală care combină elemente motrice și psihice, ce vor schimba conduita unei persoane. Totodată au fost enumerate principiile de bază ale proceselor de creștere și dezvoltare și legile creșterii, modul în care se dezvoltă psihomotricitatea elevilor din ciclul primar, respectiv al școlarului mic, unde s-a observat de către specialiști că funcția motrică, dezvoltarea intelectuală și afectivă sunt interdependente și necesită educarea motricității.

S-a observat că nivelul de adaptare a unui copil în clasa a I-a a ciclului primar depinde de gradul de însușire și dezvoltare a achizițiilor psihomotorii corespunzătoare vârstei sale. O soluție pentru a dezvolta psihomotricitatea și personalitatea elevilor cu CES din ciclul primar o reprezintă jocurile de mișcare adaptate, cu condiția ca profesorul să fie pregătit în domeniul educării psihomotricității, pentru a atinge rezultatul dorit, conștientizându-l totodată și pe elev, optimizându-i echilibrul fizic și mintal, sporindu-i raporturile cu lucrurile și interacțiunea cu o altă persoană și pregătindu-l astfel pentru realizarea în viitor a unor sarcini profesionale.

Tema integrării sociale și școlare a copiilor cu cerințe educative speciale a fost abordată la nivel internațional (prin declarații, convenții), ce a permis statelor să reglementeze, la rândul lor, o legislație corespunzătoare în acest domeniu. Astfel, în România există un cadru legislativ în care este definită terminologia referitoare la deficiențe, cerințe educative speciale, integrare socială, incluziune, educație și școală incluzivă etc., sunt stabilite linii directoare în sfera integrării școlare a copiilor cu CES, au fost create instituții cu o serie de competențe specializate în acordarea de asistență acestei categorii de copii, punându-se accentul pe conferirea unui cadru normativ prin care să se afirme dreptul copiilor cu CES la o educație nediscriminatorie (indiferent de dizabilitatea pe care o au) în învățământul de masă și la o integrare școlară optimă, care să conducă la o integrare socială cât mai bună [3; 23; 4; 25; 27; 28; 31] – viziune împărtășită atât de specialiștii din Republica Moldova, cât și de cei din Rusia.

Urmare a consultării literaturii de specialitate, reiese că programele școlare de educație fizică din ciclul primar au fost elaborate în funcție de particularitățile de vârstă, obiectivele și finalitățile intermediare ale celor două cicluri curriculare, stabilind lecții care să desăvârșească ciclul școlar, ținând cont de faptul că în perioada școlarului mic există un ritm accelerat de dezvoltare în plan psihic și un ritm lent în plan somatic și funcțional. Îmbunătățirea procesului de dezvoltare sănătoasă a organismului necesită o bună cunoaștere a particularităților motrice, fiziologice, psihice și sociologice ale elevilor din ciclul primar.

Referitor la particularitățile motrice în etapa școlarului mic, s-a evidențiat faptul că motricitatea și capacitatea de învățare motrică sunt la un nivel foarte ridicat, în schimb capacitatea de fixare a mișcărilor este redusă, motiv pentru care activitățile trebuie să se desfășoare repetându-le metodic, încât copilul să asimileze, să fixeze și să perfecționeze componenta nouă [13].

În ceea ce privește particularitățile fiziologice (somatice și funcționale), s-a reținut că procesul de creștere a copiilor din ciclul primar este, de regulă, uniform și mai lent comparativ cu cel din perioada anterioară, armonizându-se diferitele părți ale corpului; specialiștii în domeniu indică faptul că, în cercetări de dată recentă, s-a relevat că, în ciuda încetinirii, totuși procesul de creștere în rândul generațiilor de azi este superior celui al generațiilor precedente [5; 30].

Studiul particularităților psihice arată faptul că dezvoltarea psihică a copilului din ciclul primar este puternic influențată de mediul școlar, interacționând cu membrii familiei, profesorii și colegii; simultan, acumularea structurată de cunoștințe din diverse domenii ajută la dezvoltarea gândirii și orizontului mintal, precum și la schimbarea caracterului tuturor proceselor psihice. Deci, însușirile funcționale și psihice generează o stare temporară de neîndemânare, ce este mai ușor de optimizat prin particularizarea procesului instructiv-educativ.

În sfera particularităților sociologice s-a pus accentul pe socializare, specialiștii arătând că prin acest proces individul își conștientizează sinele, se integrează în mediul în care s-a născut, își adaptează personalitatea la mediul social, își construiește eul și identitatea socială, prin care ajunge să se asemene și să se diferențieze de membrii unei colectivități, aspect care atrage schimbări și progrese ale abilităților și posibilităților sociale și personale ale omului. S-a observat în doctrină faptul că mediul școlar ușurează procesul de socializare în rândul copiilor prin intermediul jocurilor, ce implică aici reguli clare, o bună organizare, ajutând astfel copiii să înțeleagă valori precum onestitatea, competiția, corectitudinea, dreptatea, cinstea.

Numeroși specialiști au arătat că prin efectuarea activităților sportive se îmbunătățesc sănătatea fizică și psihică, personalitatea și latura profesională viitoare a elevului, îndeosebi în rândul persoanelor cu deficiențe, dizabilități, oferindu-li-se șansa întregirii personalității, integrării într-un grup, formării unor relații de prietenie. În general, copilul se dezvoltă când este activ și socializează într-un mod conștient și, în special, prin practicarea sportului și educației fizice (ca activitate socială), ce reprezintă un instrument care influențează favorabil sănătatea fizică și psihică, personalitatea și latura profesională viitoare a elevului [12; 33; 18; 22; 35].

Întrucât experimentul tezei a cuprins elevi cu CES (diagnosticați cu TSA și cu manifestări conexe celor cu ADHD), pornind, ca suport informatic în România (dar și în Republica Moldova), de la DSM-5, s-a reținut că în sfera tulburărilor de neurodezvoltare se regăsesc și cele două afecțiuni (TSA și ADHD); în esență, tulburarea din spectrul autist afectează întregul proces evolutiv, comunicarea verbală sau nonverbală, imaginația, conduita, jocul, capacitatea de adaptare, interacțiunea socială, iar simptomele ADHD se manifestă cu deficit de atenție, nerespectarea regulilor, neînțelegerea interdicției, capacitate de realizare și păstrare a conexiunilor sociale pe termen limitat, impulsivitate.

S-a recomandat de către specialiștii în materie ca elevii cu CES să fie tratați cu respect, fiind atenți la calitățile personale și individualizând sarcinile în funcție de capacitățile lor de învățare, trebuind să fie educați împreună cu elevii cu dezvoltare tipică, după un curriculum similar cu al acestora din urmă, astfel încât primii să fie integrați, să se simtă ajutați în procesul lor de adaptare în mediul școlar, doar astfel putându-se vorbi de o abordare incluzivă a procesului de învățare în rândul copiilor cu CES și de acordarea unei șanse reale acestora de a se integra în școală și în comunitate [15; 16; 26].

Specialiștii au evidențiat că jocul favorizează copilul să învețe cum să lucreze în echipă, să fie sânguincios, îndrăzneț, să simtă satisfacția reușitei, dezvoltă însușiri pozitive cât și negative de caracter, învățând să le accepte uneori și să le stăpânească, copilul învață să piardă cu vrednicie și dezvoltă capacitatea de sacrificiu, ceea ce semnifică faptul că jocul învățat corect pe terenul de sport exercită o influență întreaga viață. Totodată, copii învață simțul distanței cu o mai mare exactitate, să estimeze imediat faza în care se află, să decidă prompt și eficace, să aibă un comportament integru și dinamic într-un grup, sporește independența și obiceiul de a depăși impasurile, le formează simțul prieteniei și seriozitatea privind respectarea normelor de comportament [9;14].

În esență, ținând cont de întreaga fundamentare teoretică și metodică descrisă mai sus, am aplicat în lecțiile de educație fizică din timpul experimentului jocuri de mișcare, folosind stilul de predare directiv (și nu numai), adaptând jocurile la necesitățile elevilor din clasa a II-a - printre aceștia remarcându-se elevii cu CES (care prezentau TSA de nivelul 1 și manifestări conexe ADHD), în scopul integrării lor sociale și dezvoltării psihomotricității.

În **Capitolul al II-lea** al tezei, „**Contribuția metodologiei jocurilor de mișcare adaptate în dezvoltarea capacităților psihomotrice și a integrării elevilor cu CES din ciclul primar**”, se tratează următoarele aspecte: metodele și organizarea cercetării, comportamentul elevilor cu CES în timpul lecțiilor de educație fizică, opiniile specialiștilor referitoare la impactul elevilor cu CES în lecțiile de educație fizică și a celorlalte tipuri de lecții, evaluarea nivelului inițial de motricitate a elevilor cu CES din ciclul primar, elaborarea programei experimentale cu jocuri de mișcare adaptate, capitolul încheindu-se cu o sinteză a ideilor conturate în cadrul său. Toate aceste investigații au condus la aflarea reală și cu acuratețe a comportamentului elevilor cu CES la orele de educație fizică (și nu numai), a situațiilor cu care se confruntă și alți profesori (de educație fizică și învățători) în timpul lecțiilor și a soluțiilor folosite de aceștia, aspecte ce ne-au permis să creionăm o programă experimentală cu jocuri de mișcare adaptate necesităților elevilor cu CES din clasa vizată.

În cadrul prezentei lucrări s-au utilizat următoarele metode de cercetare: de documentare bibliografică, a observației, a anchetei, experimentală, statistico-matematică, grafică și tabelară, sociometrică și tehnici de evaluare: teste psihomotrice – care au fost analizate în cuprinsul primei secțiuni a acestui capitol.

Cercetarea s-a desfășurat în cadrul Școlii Gimnaziale „Nicolae Iorga” din Iași, atât în sala de sport cât și pe terenul de sport ale acestei unități și a inclus două grupe de subiecți, elevi în clasa a II-a, cu vârsta cuprinsă între 8 și 9 ani, astfel: o grupă experimentală formată din 34 de elevi și o grupă martor formată tot din 34 de elevi. Grupurile efective de studiu au cuprins 4 elevi la grupa experiment și 4 elevi la grupa martor, care au prezentat aceleași cerințe educaționale speciale (tulburări din spectrul autist, cu precizarea că o parte dintre subiecți prezintă tulburări asociate) – context ce a orientat cercetarea în special pe studierea fenomenului de integrare a elevilor cu CES într-o clasă/grupă și pe optimizarea influențării nivelului de dezvoltare psihomotrică, utilizând jocuri de mișcare adaptate.

Elevilor cu CES din ciclul primar (și nu numai) li s-a aplicat un set de șase teste, prin care le-a fost evaluat nivelul inițial de motricitate. Precizăm faptul că testarea s-a realizat asupra a două grupe: una experimentală și una martor, fiecare dintre ele având același număr de elevi (câte 34). În fiecare dintre cele două grupe implicate se află câte patru elevi cu cerințe educative speciale. Nivelul de motricitate a acestor elevi a fost evaluat prin efectuarea următoarelor teste psihomotrice: *mobilitate, săritura în lungime, ridicări de trunchi, echilibru, atingerea plăcilor și alergarea de viteză pe 25m cu start din picioare*.

Experimentul propriu-zis s-a realizat pe parcursul anului școlar 2019-2020, perioadă în care orele s-au efectuat de două ori pe săptămână, a câte 50 de minute ora, conform programei școlare pentru clasa a II-a, după un *proiect didactic adaptat fiecărei lecții* (Anexa 12), lucrându-se cu materiale viu colorate. În primul semestru (cu o durată de 14 săptămâni efective) s-au efectuat următoarele activități: prezentarea și semnarea protecției muncii și realizarea orelor de educație fizică și sport conform programei experimentale 28 ore, iar în al II-lea semestru (cu o durată de 19 săptămâni efective) s-au efectuat 38 de ore conform programei experimentale cu jocuri de mișcare adaptate. Pentru desfășurarea activităților din cadrul cercetării a existat o relație de cooperare între profesorul de educație fizică și sport, profesorii pentru învățământ primar, profesorul itinerant/de sprijin și părinți.

S-a utilizat fișa de observație la începutul și la sfârșitul experimentului, pentru a se constata evoluția comportamentului; aplicarea testului sociometric la ambele grupe cuprinse în cercetare, atât în etapa inițială, cât și în etapa finală; realizarea matricilor sociometrice pe baza răspunsurilor subiecților la testul sociometric și a sociogramelor care s-au realizat pe baza matricilor sociometrice; *desfășurarea experimentului propriu-zis* pentru realizarea îmbunătățirilor necesare prin aplicarea programei experimentale cu jocuri de mișcare adaptate, cu precizarea că la grupa martor orele de educație fizică s-au desfășurat conform programei clasice.

Pe parcursul lecțiilor de educație fizică realizate în anul școlar 2019-2020 au reieșit următoarele dificultăți comportamentale ale elevilor cu cerințe educaționale speciale – și nu doar ale lor – (ce au fost

toate consemnate în *fișa de observație* realizată pentru a putea analiza și găsi soluțiile optime în vederea îmbunătățirii comportamentului acestora): comportament agresiv verbal asupra elevilor (au raporturi dificile cu colegii), deranjează pe ceilalți elevi (sunt nepoliticoși), comportament agresiv fizic asupra elevilor, se agită, nu pot sta liniștiți, reacție întârziată la cerințe (capacitate scăzută de înțelegere a cerințelor și o coordonare greoaie a mișcărilor), deficit de atenție (sunt distrași), tulburări de concentrare și nu au încredere în sine (plâng din nimic, nu termină ce au început și sunt dificil de înțeles).

Integrarea socială a copiilor cu CES se poate efectua într-un mod optim prin intermediul orelor de educație fizică, fiind știut că activitatea fizică desfășurată în mediul școlar asigură beneficiarilor direcți sănătate fizică, psihică, stimă de sine și un ambient plăcut în care să socializeze [136; 139]. În esență, integrarea socială a copiilor cu CES se poate realiza într-o manieră îmbunătățită prin intermediul lecțiilor de educație fizică, având în vedere că activitatea fizică efectuată în școală asigură copiilor sănătate fizică, psihică, stimă de sine și o atmosferă plăcută în care aceștia să relaționeze.

Astfel, în scopul îndeplinirii obiectivelor cercetării, au fost concepute și aplicate două chestionare referitoare la prezenta temă, respectiv un chestionar adresat profesorilor pentru învățământ primar și un alt chestionar pentru profesorii de educație fizică și sport din Iași, care predau la ciclul primar, prin răspunsurile oferite la chestionare, învățătorii și profesorii de educație fizică au confirmat faptul că și ei, la rândul lor, au întâmpinat deseori multe situații în care elevii cu CES integrați la clasele unde predau (și nu numai aceștia) au dintre cele mai variate manifestări deviante și că, o soluție viabilă pentru gestionarea acestor conduite ar fi și jocurile de mișcare adaptate, conform programei școlare, necesară integrării școlare și dezvoltării psihomotricității.

De aceea, în cadrul tezei ne-am concentrat asupra elaborării unei programe experimentale care să susțină profesorii de educație fizică și pentru a aduce o contribuție necesară desfășurării orelor de educație fizică într-un mod cât mai atractiv și eficient, atât pentru profesori, cât și pentru întregul colectiv de elevi și, în mod special, pentru a realiza cu ușurință integrarea socială a elevilor cu CES din ciclul primar și pentru a influența nivelul dezvoltării lor psihomotrice.

În *Capitolul al III-lea* al tezei, „**Evaluarea și analiza integrării copiilor cu CES în grupul de elevi**” se abordează evaluarea implementării programei experimentale și impactul acesteia asupra nivelului dezvoltării psihomotrice, analiza nivelului de integrare a elevilor cu CES în cadrul grupului de elevi, și analiza impactului programei experimentale asupra comportamentului elevilor, fiind prezentată în finalul capitolului sinteza tuturor acestor constatări. Din toate aceste evaluări a rezultat faptul că scopul și obiectivele cercetării au fost atinse.

Nivelul dezvoltării psihomotrice a elevilor cu CES din ciclul primar a fost descris prin următoarele variabile/probe: mobilitate, săritura în lungime de pe loc, ridicări de trunchi, menținerea echilibrului, atingere plăci, alergare de viteză 25m [34; 20]. Analiza statistică a datelor la probele menționate anterior s-a realizat utilizând programul IBM SPSS Statistics [19; 32]. S-a aplicat testul T-Student pentru grupuri pereche în cazul grupului experiment și grupului martor și testul T-Student pentru grupuri independente pentru comparația inter-grupuri. Aceleași teste s-au aplicat și pentru toți elevii

claselor din care provin grupurile experimental și martor. Datele au fost centralizate, în tabelul 3.1. și tabelul 3.2. [7].

Tabelul 3.1. Centralizator mărimi statistice – Teste psihomotrice la clasele de proveniență a grupelor experimentală și martor ale elevilor cu CES

Nr. Crt.	Variabile/Indicatori	Grup		Indici inițiali	Indici finali	T- Student grupuri pereche			
				$X \pm m$	$X \pm m$	R	df	t	p
1.	Mobilitate (cm)		E	-5.79±0.44	-4.17±0.45	0.97	33	-17.1	<0,05
			M	-6.61±0.39	-5.67±0.39	0.99	33	-22.9	<0,05
		T- Student grupuri independente	t	1.39	2.51				
			df	66	66				
			p	>0,05	<0,05				
2.	Săritura în lungime (cm)		E	126.3±1.44	131.1±1.5	0.99	33	-27.7	<0,05
			M	125.9±1.83	129.3±1.85	0.95	33	-6.27	<0,05
		T- Student grupuri independente	t	0.17	0.74				
			df	66	66				
			p	>0,05	>0,05				
3.	Ridicări de trunchi (ridicări în 30 sec.)		E	11±0.41	13.7±0.41	0.82	33	-11.3	<0,05
			M	10.7±0.35	11.6±0.34	0.98	33	-12.5	<0,05
		T- Student grupuri independente	t	0.59	4.11				
			df	66	66				
			p	>0,05	<0,05				
4.	Menținerea echilibrului (sec.)		E	22.1±0.84	24.6±0.8	0.97	33	-12.7	<0,05
			M	21.3±0.75	22.5±0.75	0.99	33	-13.4	<0,05
		T- Student grupuri independente	t	0.7	1.86				
			df	66	66				
			p	>0,05	<0,05				
5.	Atingere plăci (sec.)		E	7.06±0.1	6.74±0.1	0.97	33	16.37	<0,05
			M	7.45±0.1	7.32±0.1	0.99	33	8.6	<0,05
		T- Student grupuri independente	t	-2.83	-4.43				
			df	66	66				
			p	<0,05	<0,05				
6.	Alergare de viteză 25m (sec.)		E	5.71±0.1	5.52±0.1	0.97	33	17.94	<0,05
			M	5.9±0.1	5.79±0.1	0.99	33	18.6	<0,05
		T- Student grupuri independente	t	-2.86	-4.36				
			df	66	66				
			p	<0,05	<0,05				

Legendă: E – grupa experimentală, M – grupa martor, t – cifră t-student, df – grade de libertate, p – coeficient de semnificație statistică, r – coeficient de corelație, X – media aritmetică, m – eroarea medie.

La variabila **mobilitate**, grupul experimental a obținut inițial o valoare medie de -5,79±0,44 cm, iar la final se observă o îmbunătățire până la valoarea medie de -4,17±0,45 cm. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că între cele două valori ale grupului experimental există o diferență semnificativă statistic, coeficientul de semnificație $p < 0,05$, obținându-se o îmbunătățire de 1,62 cm. Grupul martor a obținut inițial o valoare medie de -6,61±0,39 cm, iar valoarea medie finală a crescut până la -5,67±0,39 cm. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că între cele două valori medii ale grupului martor

există o diferență semnificativă statistic, coeficientul de semnificație $p < 0,05$, înregistrându-se o îmbunătățire de 0,94 cm. Dacă inițial între valorile medii ale grupului experimental și ale grupului martor nu exista o diferență semnificativă între acestea $p > 0,05$ – grupurile fiind echivalente din punct de vedere al mobilității inițiale – la final, între valorile medii ale celor două grupuri există o diferență semnificativă statistic $p < 0,05$, fapt pus în evidență de testul T-Student pentru grupuri independente. Creșterea mobilității cu 1,62 cm la grupul experimental este semnificativ mai bună decât creșterea mobilității la grupul martor cu 0,94 cm. Rezultatele obținute de grupa experimentală au fost facilitate de jocurile de mișcare adaptate *Banda rulantă, Cine poate să execute exercițiul ca mine?, Stretching în oglindă, Toți odată*, pe când cei din grupa martor au realizat orele conform programei școlare tipice.

La variabila **săritura în lungime de pe loc loc** grupul experimental a obținut inițial o valoare medie de $126,3 \pm 1,44$ cm, iar la final se observă o creștere până la valoarea medie de $131,1 \pm 1,5$ cm. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că între cele două medii ale grupului experimental există o diferență semnificativă statistic, coeficientul de semnificație $p < 0,05$, obținându-se o îmbunătățire de 4,8 cm. Grupul martor a obținut inițial o valoare medie de $125,9 \pm 1,83$ cm, iar valoarea medie finală a crescut până la $129,3 \pm 1,85$ cm. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că între cele două valori ale grupului martor există o diferență semnificativă statistic, coeficientul de semnificație $p < 0,05$, înregistrându-se o îmbunătățire de 3,4 cm. Între valorile medii inițiale ale grupurilor experimental și martor comparate cu testul T-Student pentru grupuri independente nu există o diferență semnificativă între valorile medii $p > 0,05$. De asemenea nici între valorile medii finale ale celor două grupuri nu există o diferență semnificativă. Totuși grupul experimental păstrează comparativ cu grupul martor avansul avut inițial. Rezultatele obținute de grupa experimentală au fost înlesnite de introducerea în cadrul programei experimentale a jocurilor de mișcare adaptate: *Cursa broscuței, Ștafeta într-un picior, Cine sare mai departe*.

La variabila **ridicări de trunchi**, testul T-student pentru grupuri pereche la grupa experimentală a indicat o diferență semnificativă $p < 0,05$ între valorile medii inițiale și valorile medii finale. Valoarea medie inițială obținută a fost de $11 \pm 0,41$ ridicări în 30 sec. mai mică cu 2,7 față de valoarea medie finală care a fost de $13,7 \pm 0,41$ ridicări în 30 sec. La grupul martor valoarea medie inițială a fost de $10,7 \pm 0,35$ ridicări în 30 sec, iar valoarea medie finală a fost de $11,6 \pm 0,34$ ridicări în 30 sec. Testul T-Student pentru grupuri pereche aplicat la grupul martor este semnificativ statistic $p < 0,05$. Din punct de vedere al variabilei ridicări de trunchi, cele două grupuri sunt echivalente – testul T-Student pentru grupuri independente indică faptul că nu există diferențe semnificative între mediile inițiale ale grupului experimental și martor, $p > 0,05$. Testul T-Student pentru grupuri independente a arătat că există diferențe semnificative între valorile finale ale grupei experiment și ale grupei martor $p < 0,05$, în sensul că îmbunătățirile produse la grupul experimental sunt mai bune decât cele de la grupul martor (media grupei experiment este mult mai mare decât a grupului martor), utilizându-se atelierele de forță din programa experimentală.

La variabila **menținerea echilibrului** grupul experimental a obținut inițial o valoare medie de $22,1 \pm 0,84$ sec., iar la final se observă o creștere până la valoarea medie de $24,6 \pm 0,8$ sec. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că între cele două valori ale grupului experimental există o diferență semnificativă statistic, coeficientul de semnificație $p < 0,05$, obținându-se o îmbunătățire de 2,5 sec. Grupul martor a obținut inițial o valoare medie de $21,3 \pm 0,75$ sec, iar valoarea medie finală a crescut cu 1,2 sec. până la valoarea de $22,5 \pm 0,75$ sec. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că între cele două valori medii ale grupului martor există o diferență semnificativă statistic, coeficientul de semnificație $p < 0,05$. Testul T-Student pentru grupuri independente aplicat valorilor medii inițiale experimental și martor arată că nu există o diferență semnificativă între acestea, $p > 0,05$, deci grupurile sunt echivalente din punct de vedere al variabilei menținerea echilibrului. Comparăția între valorile medii finale realizată cu testul T-Student pentru grupuri independente arată că există diferențe semnificative între acestea, $p < 0,05$, creșterea variabilei menținerea echilibrului la grupul experimental fiind superioară. Pentru a beneficia de un nivel dinamic al activităților, precum și de un impact asupra ridicării nivelului de menținere a echilibrului, jocurile de mișcare adaptate din programa experimentală s-au realizat sub formă de ștafete și parcursuri utilitar-aplicative.

La variabila **atingere plăci**, grupul experimental a obținut o valoare medie inițială de $7,06 \pm 0,1$ sec, iar la final valoarea medie înregistrată a fost $6,74 \pm 0,1$ sec. Se observă o îmbunătățire de 0,32 sec. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că există o diferență semnificativă între valorile medii inițiale și finale, $p < 0,05$. Grupul martor a înregistrat o valoare medie inițială de $7,45 \pm 0,1$ sec, iar la final valoarea medie a fost de $7,32 \pm 0,1$ sec. Îmbunătățirea este de 0,13 sec. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că există o diferență semnificativă între valorile medii inițiale și finale, $p < 0,05$. Testul T-Student pentru grupuri independente aplicat la grupurile experimental și martor indică o diferență semnificativă între valorile medii inițiale ale acestora, $p < 0,05$ - grupul experimental fiind poziționat mai bine. Comparăția realizată cu același test între valorile medii finale indică o diferență semnificativă între acestea, $p < 0,05$. De remarcat că grupul experimental a avut o creștere de aproape 3 ori mai mare decât grupul martor. Toate jocurile adaptate utilizate din programa experimentală au condus la îmbunătățirea valorilor obținute de grupul experimental.

La variabila **alergare de viteză**, grupul experimental a înregistrat inițial o valoare medie de $5,71 \pm 0,1$ sec, obținând la final o creștere de 0,19 sec, atingând valoarea de $5,52 \pm 0,1$ sec. Între aceste valori medii testul T-Student pentru grupuri pereche arată că există diferențe semnificative, $p < 0,05$. Grupul martor a obținut o valoare medie inițială de $5,9 \pm 0,1$ sec, iar la final o valoare medie de $5,79 \pm 0,1$ sec creșterea fiind de 0,11 sec. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că diferența dintre cele două valori este semnificativă statistic, $p < 0,05$. Comparăția între grupurile experimental și martor pentru valorile medii inițiale realizate cu testul T-Student pentru grupuri independente arată că există diferențe semnificative între acestea $p < 0,05$. Diferența semnificativă s-a păstrat și pentru valorile medii finale unde $p < 0,05$ la testul T-Student pentru grupuri independente. Grupul experimental continuă să păstreze avansul

avut inițial și la final față de grupa martor. *Cursa pe numere, Drum lung pe culori, Năvodul* sunt jocuri de mișcare din programa experimentală care au influențat cel mai mult variabila alergare de viteză.

Întrucât elevii cuprinși în experiment au efectuat orele de educație fizică conform programei experimentale cu jocuri de mișcare adaptate conform cerințelor elevilor, am obținut îmbunătățiri la toate probele cuprinse în experiment, atât la probele care implică forța dinamică segmentară – picioare și abdomen, cât și la probele de mobilitate articulară, îndemânare și echilibru [7].

Tabelul 3.2. Centralizator mărimi statistice – Teste psihomotrice la grupa experimentală și martor ale elevilor cu CES

Nr. Crt	Variabile/Indicatori	Grup		Indici inițiali	Indici finali	T- Student grupuri pereche			
				X ± m	X ± m	R	df	T	p
1.	Mobilitate (cm)		E	-9,25±0,47	-7,5±0,64	0,94	3	7,0	<0,05
			M	-10,0±0,408	-9,0±0,40	0,85	3	5,0	<0,05
		T– Student grupuri independente	t	1,192	1,964				
			df	6	6				
			p	>0,05	>0,05				
2.	Săritura în lungime (cm)		E	115,0±0,707	119,25±0,75	0,94	3	17,0 0	<0,05
			M	111,5±2,533	113,7±2,32	0,99	3	9,0	<0,05
		T– Student grupuri independente	t	1,33	2,253				
			df	6	6				
			p	>0,05	>0,05				
3.	Ridicări de trunchi (ridicări în 30 sec.)		E	8,25±0,478	11,0±0,707	0,74	3	5,74	<0,05
			M	7,75±0,478	8,75±0,47	0,85	3	5,0	<0,05
		T– Student grupuri independente	t	0,739	2,63				
			df	6	6				
			p	>0,05	<0,05				
4.	Menținerea echilibrului (sec.)		E	15,56±0,718	18,27±0,713	0,94	3	11,4 1	<0,05
			M	13,82±0,627	15,1±0,197	0,95	3	2,87	>0,05
		T– Student grupuri independente	t	1,822	4,28				
			df	6	6				
			p	>0,05	<0,05				
5.	Atingere plăci (sec.)		E	7,55±0,37	7,27±0,36	0,99	3	11,0	<0,05
			M	8,8±0,07	8,52±0,11	0,63	3	3,22	<0,05
		T– Student grupuri independente	t	3,25	3,30				
			df	6	3,56				
			p	<0,05	<0,05				
6.	Alergare de viteză 25m (sec.)		E	6,07±0,075	5,82±0,047	0,98	3	8,66	<0,05
			M	6,37±0,075	6,20±0,91	0,97	3	7,00	<0,05
		T– Student grupuri independente	t	2,82	3,63				
			df	6	6				
			p	<0,05	<0,05				

Legendă: E – grupa experimentală, M – grupa martor, t – cifră t-student, df – grade de libertate, p – coeficient de semnificație statistică, r – coeficient de corelație, X – media aritmetică, m – eroarea medie.

La variabila **mobilitate** grupul experimental a obținut inițial o valoare medie de $-9,25 \pm 0,47$ cm, iar la final se observă o îmbunătățire până la valoarea medie de $-7,5 \pm 0,64$ cm. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că între cele două valori ale grupului experimental există o diferență semnificativă statistic, coeficientul de semnificație $p < 0,05$, obținându-se o îmbunătățire de 1,75 cm. Grupul martor a obținut inițial o valoare medie de $-10 \pm 0,4$ cm, iar valoarea medie finală a crescut până la $-9 \pm 0,4$ cm. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că între cele două valori medii ale grupului martor există o diferență semnificativă statistic, coeficientul de semnificație $p < 0,05$, înregistrându-se o îmbunătățire de 1 cm. Creșterea mobilității cu 1,75 cm la grupul experimental este semnificativ mai bună decât creșterea mobilității la grupul martor cu 1 cm. Organizarea activității sub formă de joc a stimulat implicarea elevilor din grupa experimentală, prin efectuarea jocurilor *Banda rulantă*, *Stretching în oglindă*, etc.

La variabila **săritura în lungime de pe loc** grupul experimental a obținut inițial o valoare medie de $115 \pm 0,7$ cm, iar la final se observă o creștere până la valoarea medie de $119,2 \pm 0,7$ cm. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că între cele două medii ale grupului experimental există o diferență semnificativă statistic, coeficientul de semnificație $p < 0,05$, obținându-se o îmbunătățire de 4 cm. Grupul martor a obținut inițial o valoare medie de $111,5 \pm 2,5$ cm, iar valoarea medie finală a crescut până la $113,7 \pm 2,3$ cm. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că între cele două valori ale grupului martor există o diferență semnificativă statistic, coeficientul de semnificație $p < 0,05$, înregistrându-se o îmbunătățire de 2 cm. Între valorile medii inițiale ale grupurilor experimental și martor comparate cu testul T-Student pentru grupuri independente nu există o diferență semnificativă între valorile medii $p > 0,05$. Nici între valorile medii finale ale celor două grupuri nu există o diferență semnificativă. Totuși grupul experimental își mărește avansul față de grupul martor avut inițial utilizând jocurile de mișcare adaptate.

La variabila **ridicări de trunchi**, testul T-student pentru grupuri pereche la grupa experimentală a indicat o diferență semnificativă $p < 0,05$ între valorile medii inițiale și valorile medii finale. Valoarea medie inițială obținută a fost de $8,25 \pm 0,47$ ridicări în 30 sec mai mică cu 2,75 față de valoarea medie finală care a fost de $11 \pm 0,7$ ridicări în 30 sec. La grupul martor valoarea medie inițială a fost de $7,75 \pm 0,47$ ridicări în 30 sec, iar valoarea medie finală a fost de $8,75 \pm 0,47$ ridicări în 30 sec. Testul T-Student pentru grupuri pereche aplicat la grupul martor este semnificativ statistic $p < 0,05$. Din punct de vedere al variabilei ridicări de trunchi cele două grupuri sunt echivalente – testul T-Student pentru grupuri independente indică faptul că nu există diferențe semnificative între mediile inițiale ale grupului experimental și martor, $p > 0,05$. Testul T-Student pentru grupuri independente a arătat că există diferențe semnificative între valorile finale ale grupei experiment și ale grupei martor $p < 0,05$, în sensul că îmbunătățirile produse la grupul experimental sunt mai bune decât cele de la grupul martor (media grupului experiment este mult mai mare).

La variabila **menținerea echilibrului**, grupul experimental a obținut inițial o valoare medie de $15,56 \pm 0,7$ sec, iar la final se observă o creștere până la valoarea medie de $18,27 \pm 0,7$ sec. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că între cele două valori ale grupului experimental există o diferență

semnificativă statistic, coeficientul de semnificație $p < 0,05$, obținându-se o îmbunătățire de 2,7 sec. Grupul martor a obținut inițial o valoare medie de $13,82 \pm 0,6$ sec, iar valoarea medie finală a crescut cu 1,28 sec până la valoarea de $15,1 \pm 0,2$ sec. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că între cele două valori medii ale grupului martor nu există o diferență semnificativă statistic, coeficientul de semnificație $p > 0,05$. Testul T-Student pentru grupuri independente aplicat valorilor medii inițiale experimental și martor arată că nu există o diferență semnificativă între acestea, $p > 0,05$, deci grupurile sunt echivalente din punct de vedere al variabilei menținerea echilibrului. Compararea între valorile medii finale realizată cu testul T-Student pentru grupuri independente arată că există diferențe semnificative între acestea, $p < 0,05$, creșterea variabilei menținerea echilibrului la grupul experimental fiind superioară, realizându-se, jocurile de mișcare adaptate din programa experimentală sub formă de ștafete și parcursuri utilitar-aplicative.

La variabila **atingere plăci**, grupul experimental a obținut o valoare medie inițială de $7,55 \pm 0,37$ sec, iar la final valoarea medie înregistrată a fost $7,27 \pm 0,36$ sec. Se observă o îmbunătățire de 0,28 sec. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că există o diferență semnificativă între valorile medii inițiale și finale, $p < 0,05$. Grupul martor a înregistrat o valoare medie inițială de $8,8 \pm 0,1$ sec, iar la final valoarea medie a fost de $8,52 \pm 0,1$ sec. Îmbunătățirea este de 0,28 sec. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că există o diferență semnificativă între valorile medii inițiale și finale, $p < 0,05$. Testul T-Student pentru grupuri independente aplicat la grupurile experimental și martor indică o diferență semnificativă între valorile medii inițiale ale acestora, $p < 0,05$ - grupul experimental fiind poziționat mai bine. Compararea realizată cu același test între valorile medii finale indică o diferență semnificativă între acestea, $p < 0,05$,

La variabila **alergare de viteză**, grupul experimental a înregistrat inițial o valoare medie de $6,07 \pm 0,1$ sec, obținând la final o creștere de 0,25 sec, atingând valoarea de $5,82 \pm 0,1$ sec. Între aceste valori medii testul T-Student pentru grupuri pereche arată că există diferențe semnificative, $p < 0,05$. Grupul martor a obținut o valoare medie inițială de $6,37 \pm 0,1$ sec, iar la final o valoare medie de $6,20 \pm 0,9$ sec, creșterea fiind de 0,17 sec. Testul T-Student pentru grupuri pereche arată că diferența dintre cele două valori este semnificativă statistic, $p < 0,05$. Compararea între grupurile experimental și martor pentru valorile medii inițiale realizate cu testul T-Student pentru grupuri independente arată că există diferențe semnificative între acestea $p < 0,05$. Diferența semnificativă s-a păstrat și pentru valorile medii finale unde $p < 0,05$ la testul T-Student pentru grupuri independente, utilizând jocurile de mișcare *Cursa pe numere*, *Năvodul*, etc.

Pentru realizarea analizei nivelului de integrare a elevilor cu CES din ciclul primar cuprinși în cercetarea prezentă, s-au respectat etapele implementării metodei sociometrice pe parcursul anului școlar 2019-2020, atât în etapa inițială, cât și în etapa finală a cercetării și au constatat în: elaborarea și distribuirea testului sociometric elevilor; centralizarea datelor; întocmirea matricilor sociometrice; realizarea sociogramelor; calculul indicilor sociometrici. Același test sociometric a fost distribuit ambelor grupuri (experimental și martor), iar pentru acuratețea rezultatelor privind testul sociometric, elevii au fost

instruiți corespunzător cerințelor testului, chestionarul fiind anonim pentru a avea răspunsuri sincere la întrebări. După culegerea datelor din chestionarele aplicate, s-a trecut la realizarea matricilor sociometrice.

Sociograma include șapte niveluri (cercuri). Elevii situați în centrul cercului au primit cele mai multe aprecieri, pe când elevii de pe ultimul cerc au primit cele mai puține aprecieri, iar elevii situați în afara cercurilor nu au primit nicio apreciere. Elevii din grupul experimental observați pe parcursul cercetării sunt evidențiați prin culoarea portocaliu, iar elevii din grupa martor sunt evidențiați prin culoarea verde.

- Relațiile de atracție reciprocă au fost reprezentate cu săgeți de culoare verde
- Relațiile de atracție unilaterală au fost reprezentate cu săgeți de culoare albastru

Sociogramele sunt prezentate ilustrând prin comparație aprecierile obținute la testul sociometric inițial și la testul sociometric final, pentru fiecare întrebare din test, pentru a se evidenția comparativ rezultatele obținute în faza finală, față de cea inițială a testului. Mai jos este redată ca exemplu o singură întrebare la grupa experimentală cât și la grupa martor (comparația testare inițială și testare finală), celelalte ilustrații ale întrebărilor fiind redată integral în teza.

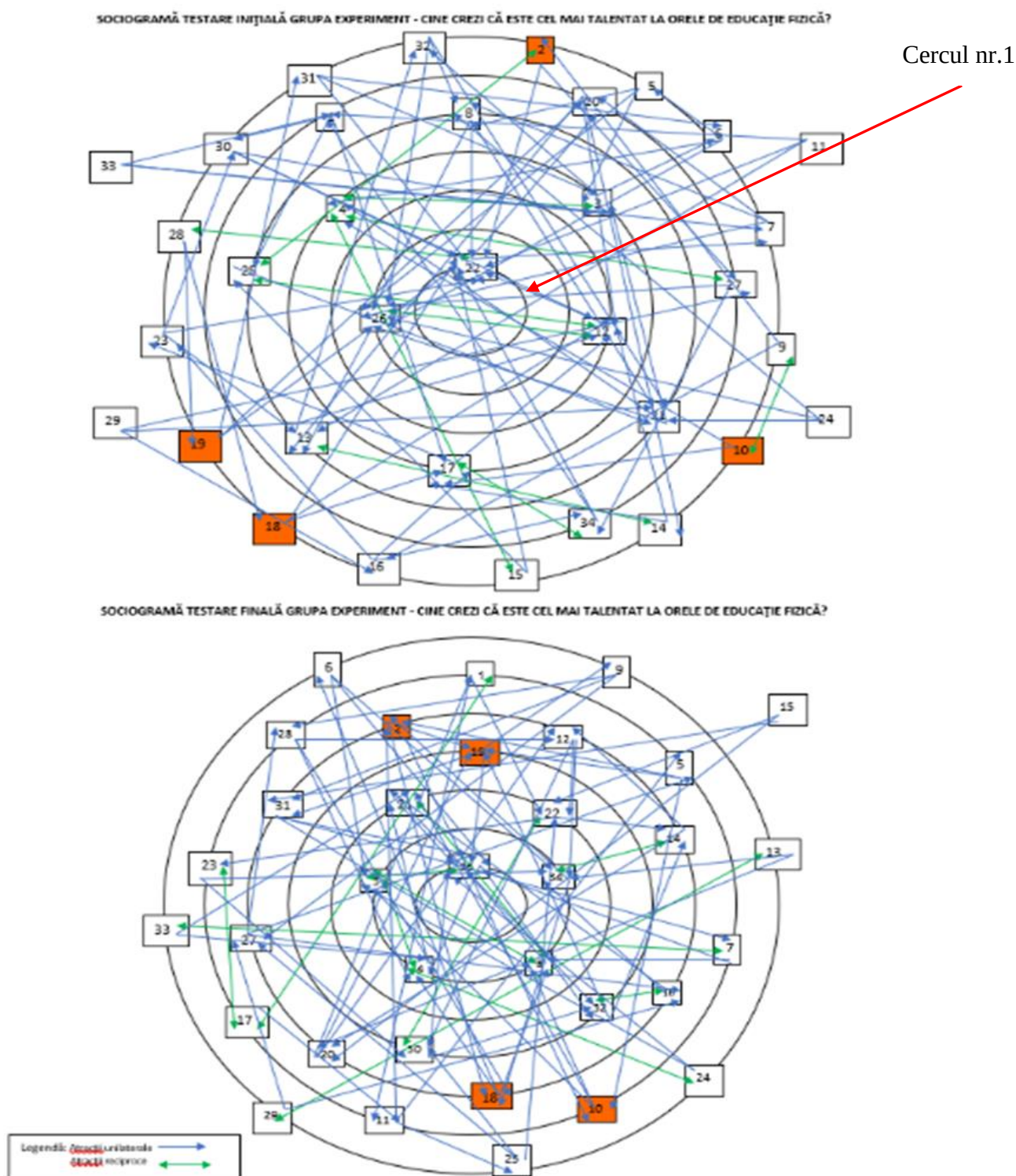
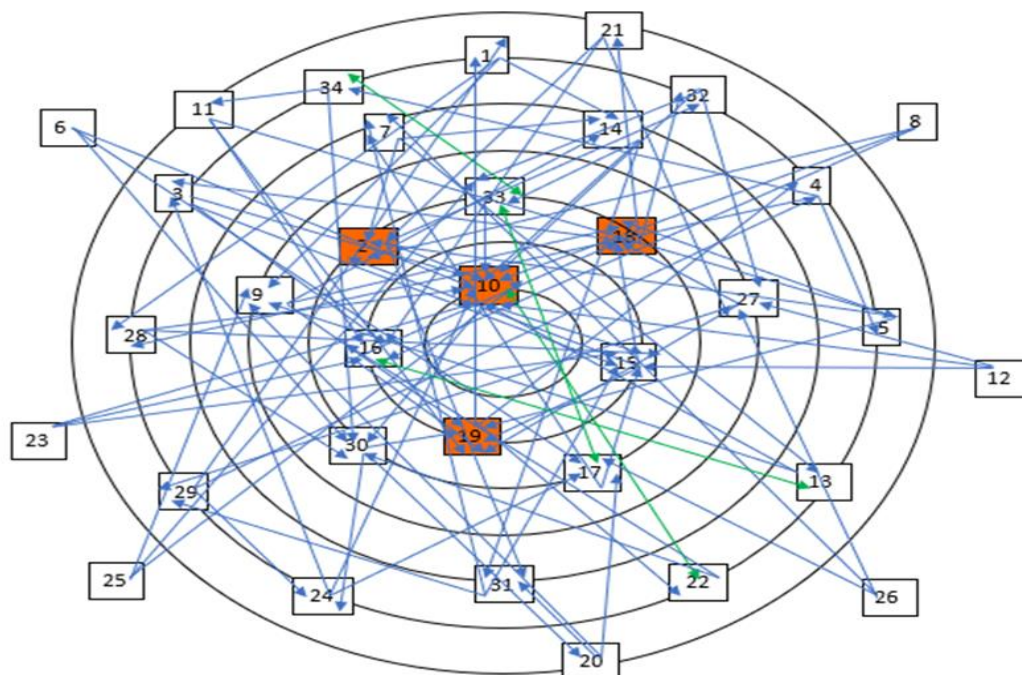

Fig. 3.1. Sociograma testării inițiale și sociograma testării finale a grupe experiment la întrebarea *Cine crezi că este cel mai talentat la orele de educație fizică?*

La întrebarea *Cine crezi că este cel mai talentat la orele de educație fizică?*, în Fig. 3.1. se poate observa cum elevii vizați din grupa experimentală în faza inițială se situează pe exteriorul cercului, ceea ce indică faptul că au primit puține aprecieri din partea colegilor lor, fiind considerați de aceștia neîndemânatici, comparativ cu sociograma din faza finală, unde la aceeași întrebare, aceiași subiecți au primit aprecieri care i-au poziționat într-o zonă ce semnifică faptul că relațiile cu colegii s-au intensificat.

SOCIOGRAMĂ TESTARE FINALĂ GRUPA EXPERIMENT – CINE CREZI CĂ ESTE CEL MAI NETALENTAT LA ORELE DE EDUCAȚIE FIZICĂ?

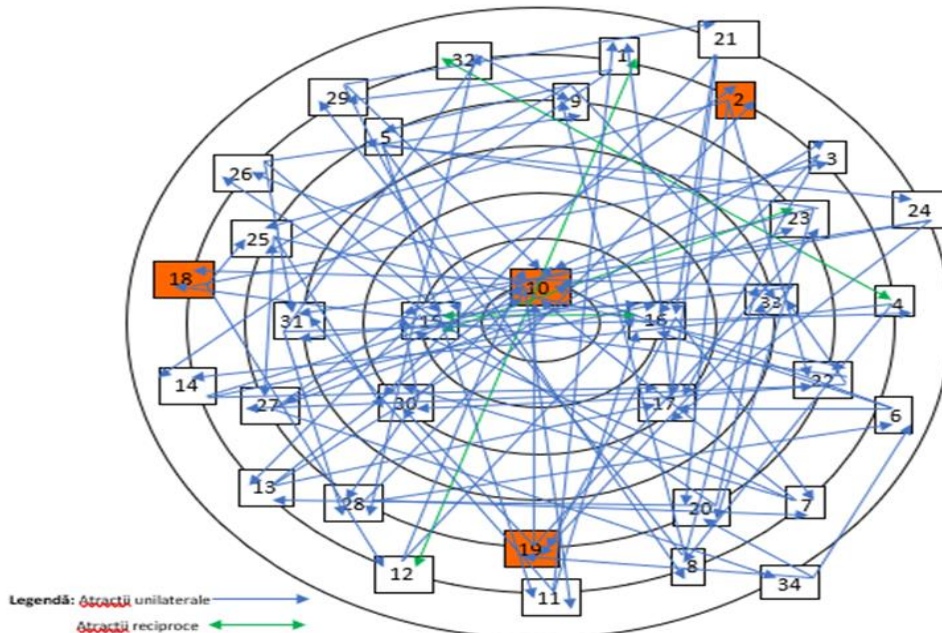

Fig. 3.2. Sociograma testării inițiale și sociograma testării finale a grupei experiment la întrebarea *Cine crezi că este cel mai netalentat la orele de educație fizică?*

La întrebarea *Cine credeți că este cel mai netalentat la orele de educație fizică?*, în Fig. 3.2. putem vedea că subiecții observați în faza inițială din grupa experimentală se poziționează central, ceea ce semnifică că au fost indicați de majoritatea colegilor, comparativ cu faza finală, unde trei dintre ei sunt poziționați într-o zonă exterioară față de faza inițială, ceea ce semnifică că aceștia au fost percepuți pozitiv, iar al patrulea elev se situează în aceeași poziție deoarece, chiar dacă a primit un număr mai mic de voturi (decât în faza inițială), totuși, au fost suficiente cât să-l păstreze în aceeași zonă, din cauza unei probleme personale majore ce l-a afectat și a stagnat evoluția sa.

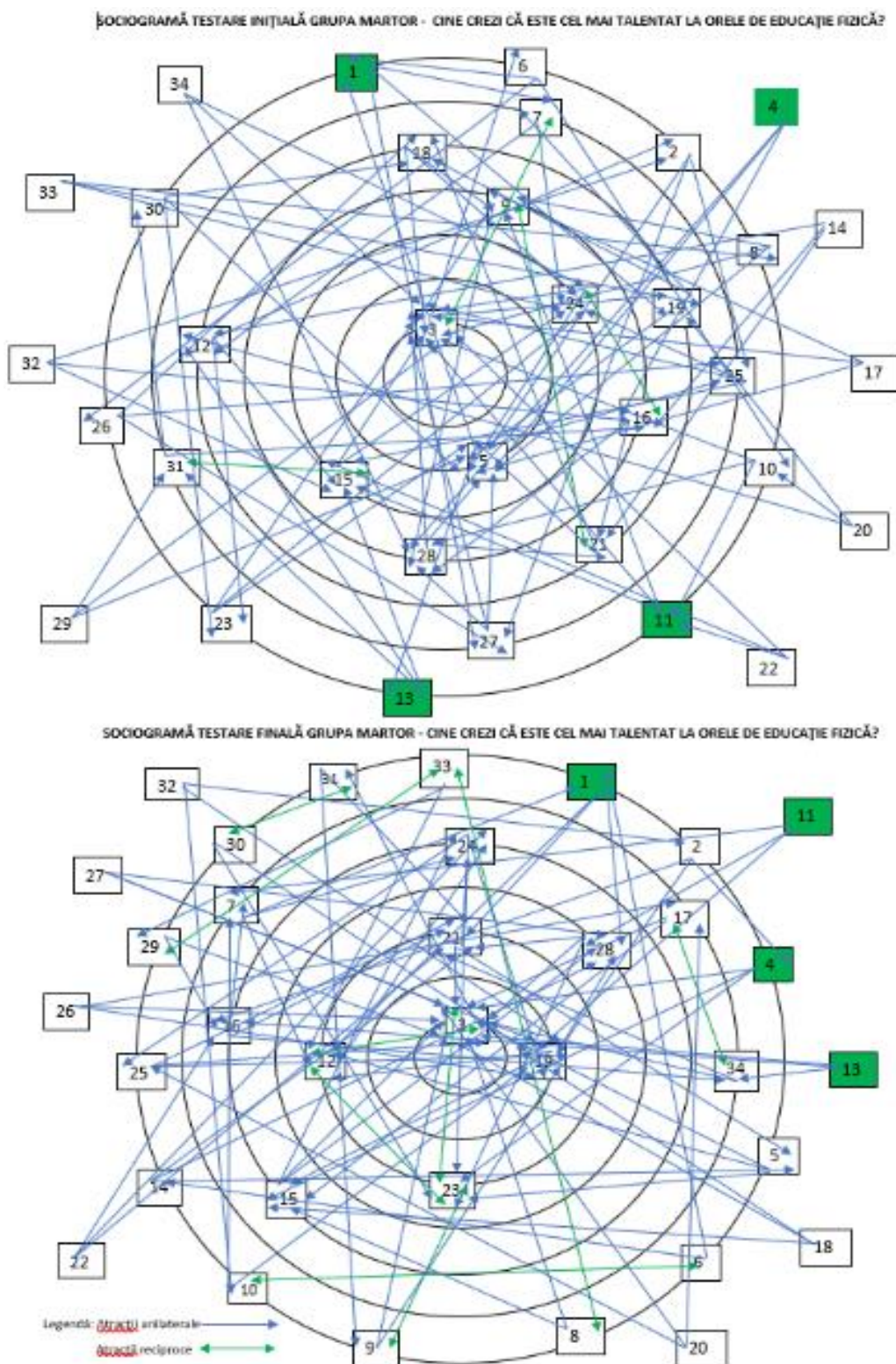

Fig. 3.7. Sociograma testării inițiale și sociograma testării finale a grupei martor la întrebarea *Cine crezi că este cel mai talentat la orele de educație fizică?*

La întrebarea *Cine crezi că este cel mai talentat la orele de educație fizică?*, în Fig. 3.7. în faza inițială a grupei martor se observă că trei elevi cuprinși în studiu se află pe cercul exterior și unul este ignorat, comparativ cu faza finală, unde doi elevi sunt situați pe cercul exterior, iar ceilalți doi au fost ignorați de către colegi, deși inițial au primit câte o apreciere.

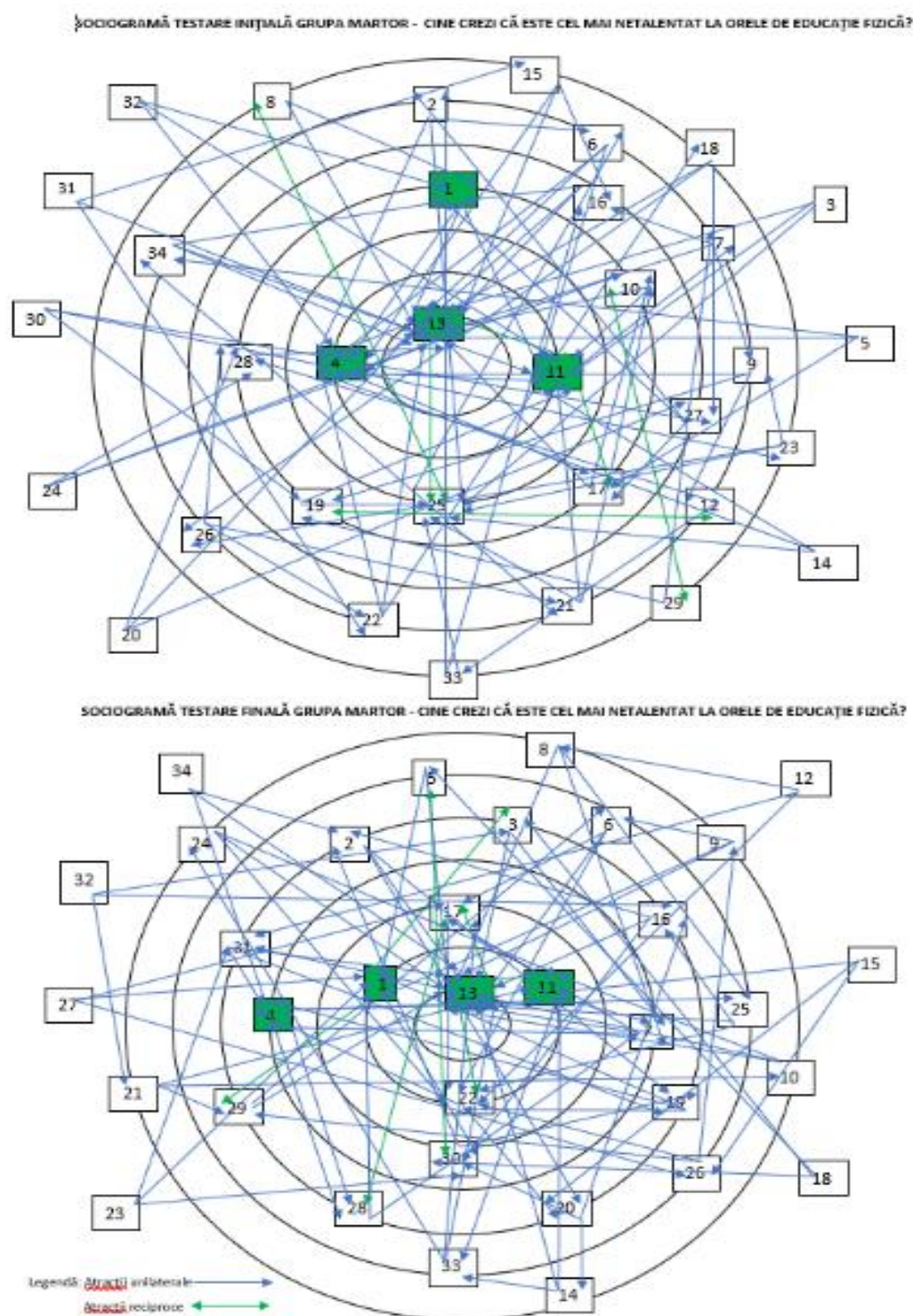

Fig. 3.8. Sociograma testării inițiale și sociograma testării finale a grupeii martor la întrebarea *Cine crezi că este cel mai netaientat la orele de educație fizică?*

La întrebarea *Cine crezi că este cel mai netaientat la orele de educație fizică?*, în Fig. 3.8., atât în faza inițială, cât și finală se poate observa că elevii din grupa martor ocupă poziții centrale, neexistând îmbunătățiri, ceea ce înseamnă că, în lipsa unor jocuri de mișcare adaptate nevoilor lor, este mai greu ca aceștia să se dezvolte psihomotric și să se integreze în colectiv, de unde deducem importanța și utilitatea jocurilor de mișcare adaptate pentru evoluția copiilor cu CES.

În urma prelucrării sociogramelor, atât pentru grupa experimentală, cât și pentru grupa martor, în fazele inițiale și finale, unde am evidențiat numărul de atracții reciproce și atracții unilaterale dintre elevi, cât și a matricilor sociometrice, s-au calculat indici sociometrici prezentați în tabelele 3.3. și 3.4.

Tabel nr. 3.3. Indici sociometrici - grup experimental

Nume	Iss inițial	Iss final	Isp inițial	Isp final	Indice de coeziune	
					Inițial	final
Cine crezi că este cel mai talentat/ netaalentat la orele de educație fizică?						
E1	0.0606	0.0909	-0.0909	0.0303	1.21	1.46
E2	0.0303	0.0606	-0.3939	-0.2424		
E3	0.0303	0.0909	-0.1212	0.0303		
E4	0.0303	0.1212	-0.1818	0.0303		
Media	0.0378	0.0909	-0.1969	-0.0378		
Cu cine ai prefera să fii/ să nu fii în echipa de handbal/ fotbal?						
E1	0	0.0606	-0.2727	0	1.71	2.28
E2	0.0606	0.0909	-0.2424	-0.1515		
E3	0	0.0909	-0.2121	0.0303		
E4	0.0303	0.1212	-0.2121	0.0606		
Media	0.0227	0.0909	-0.2348	-0.0151		
Care coleg nu are/ are nevoie de ajutor la orele de educație fizică?						
E1	0	0.0909	-0.2424	0.0303	0.42	0.79
E2	0	0.1818	-0.4242	0.0303		
E3	0	0.1212	-0.2121	0.0606		
E4	0	0.1515	-0.2121	0.0909		
Media	0	0.1363	0.2727	0.0530		

Iss – Indice statut sociometric; Isp – Indice statut preferențial;

E1, E2, E3, E4 – subiecți din grupul experimental

Tabel nr. 3.4. Indici sociometrici - grup martor

Nume	Iss inițial	Iss final	Isp inițial	Isp final	Indice de coeziune	
					Inițial	final
Cine crezi că este cel mai talentat/ netaalentat la orele de educație fizică?						
M1	0.0606	0.0606	-0.0909	-0.1818	0.42	1.07
M2	0	0.0303	-0.3333	-0.0909		
M3	0.0606	0	-0.3030	-0.2121		
M4	0.0303	0	-0.5454	-0.5757		
Media	0.0378	0.0227	-0.3181	-0.2651		
Cu cine ai prefera să fii/ să nu fii în echipa de handbal/ fotbal?						
M1	0.0606	0.0606	-0.0303	0	1.89	2.08
M2	0	0.0303	-0.2727	-0.1515		
M3	0.0303	0	-0.0606	-0.2424		
M4	0	0	-0.3636	-0.4545		
Media	0.0227	0.0227	-0.1818	-0.2121		
Care coleg nu are/ are nevoie de ajutor la orele de educație fizică?						
M1	0.0606	0.0303	-0.0606	-0.1818	0.66	1.21
M2	0	0.0303	-0.1212	-0.1818		
M3	0.0303	0.0303	-0.1818	-0.2727		
M4	0	0.0606	-0.5151	-0.3333		
Media	0.0227	0.0378	-0.2196	-0.2424		

Iss – Indice statut sociometric; Isp – Indice statut preferențial;

M1, M2, M3, M4 – subiecți din grupul martor

Se observă în Fig. 3.13. că, la grupul experimental, orele de educație fizică realizate după programa experimentală cu jocuri de mișcare adaptate grupului de elevi a produs creșteri ale indicelui de statut sociometric, pe când la grupul martor, ilustrat în Fig. 3.14., constatăm că realizarea orelor de educație fizică conform programei școlare clasice nu a produs modificări consistente. La grupul experimental Iss are valoarea medie de 0,0378 mai mică decât valoarea medie finală de 0,0909. La grupul martor Iss are valoarea medie de 0,0378 iar valoarea medie finală 0,0227. Valoarea medie finală a Iss la grupul experimental se situează net deasupra valorii medii finale a grupului martor.

Din punct de vedere al gradului de coeziune al grupurilor, analizând în paralel sociogramele și indicele de coeziune, constatăm că, atât grupul experimental, cât și grupul martor au realizat creșteri ale indicelui de coeziune. Diferența dintre cele două grupuri cuprinse în experiment constă în faptul că la grupul martor coeziunea a crescut mai ales pe seama interacțiunii cu liderul, pe când la grupul experimental coeziunea a crescut pe seama intensificării relațiilor dintre membri. Grupul experimental apare a fi organizat pe mai multe subgrupuri, ceea ce denotă faptul că există la nivelul grupului mai multe oportunități de interacțiune, grupul apare ca fiind mai tolerabil. Mediul din grupul experimental este mai propice integrării subiecților diferiți. Analiza statistică a indicilor sociometrici a presupus aplicarea testului T- Student pentru grupuri pereche pentru fiecare din cele două grupuri și testului T- Student pentru grupuri independente. Valorile obținute sunt prezentate în tabelul 3.5.

Tabelul 3.5. Centralizare date indici sociometrici și indici de statut preferențial – test sociometric

Nr. Crt.	Variabile/ Indicatori	Grup experimental/martor		Indici inițiali	Indici Finali	T- Student grupuri pereche		
				$X \pm m$	$X \pm m$	df	t	p
1.1.	Indice statut sociometric	Cine crezi că este cel mai talentat/ netaalentat la orele de educație fizică?	E	0,037±0,07	0,09±0,012	3	3,65	<0,05
			M	0,037±0,14	0,022±0,014	3	0,77	>0,05
		T– Student grupuri independente	t	0.00	3,57			
			df	6	6			
			p	>0,05	<0,05			
1.2.	Indice statut preferențial	Cine crezi că este cel mai talentat/ netaalentat la orele de educație fizică?	E	-0,16±0,082	-0,037± 0,061	3	3,73	<0,05
			M	-0,31±0,09	-0,26±0,106	3	1,26	<0,05
		T– Student grupuri independente	t	1,195	1,79			
			df	6	6			
			p	>0,05	>0,05			
2.1.	Indice statut sociometric	Cu cine ai prefera să fii/să nu fii în echipa de handbal/fotbal?	E	0,022±0,014	0,09±0,012	3	4.70	<0,05
			M	0,022±0,014	0,022±0,014	3	0.0	>0,05
		T– Student grupuri independente	t	0	3,57			
			df	6	6			
			p	>0,05	<0,05			
2.2.	Indice statut preferențial	Cu cine ai prefera să fii/să nu fii în echipa de handbal/fotbal?	E	-0,23±0,014	-0,015±0,04	3	5.048	<0,05
			M	-0,18±0,08	-0,212±0,09	3	0,465	>0,05
		T– Student grupuri independente	t	0,64	1,85			
			df	6	6			
			p	>0,05	>0,05			

3.1.	Indice statut sociometric	Care coleg nu are/are nevoie de ajutor la ora de educație fizică?	E	0,00	0,13±0,019	3	6,97	<0,05
			M	0,022±0,014	0,037±0,007	3	0,77	>0,05
		T– Student grupuri independente	t	1,56	4,69			
			df	6	6			
			p	>0,05	<0,05			
3.2.	Indice statut preferențial	Care coleg nu are/are nevoie de ajutor la ora de educație fizică?	E	-0,27±0,05	0,053±0,014	3	7,48	<0,05
			M	-0,219±0,1	-0,24±0,037	3	0,32	>0,05
		T– Student grupuri independente	t	0,467	7,415			
			df	6	3,89			
			p	>0,05	<0,05			

Legendă: E – grupa experimentală, M – grupa martor, t – cifră t-student, df – grade de libertate, p – coeficient de semnificație statistică, X – media aritmetică, m – eroarea medie.

Se observă că la fiecare dintre itemii analizați din testul sociometric pentru grupul experimental s-au obținut diferențe semnificative între valorile inițiale și finale, atât pentru indicii de statut sociometric, cât și pentru indicii de statut preferențial. Programa experimentală cu jocuri de mișcare adaptate pentru elevii cu CES din ciclul primar a produs rezultate superioare programei clasice la nivelul integrării copiilor, a nivelului dezvoltării psihomotrice și a autonomiei acestor copii în mediul școlar. Această programă experimentală a adus beneficii întregului colectiv de elevi, lucru ce s-a observat în creșterea capacității realizării sarcinilor de lucru și a ritmului acestora.

Tabelul 3.6. Centralizarea datelor statistice obținute utilizând fișa de observație inițială și finală a grupului experiment

Nr. Crt.	Variabile/Indicatori	Indici inițiali	Indici finali	T- Student grupuri pereche		
		X ± m	X ± m	df	T	p
1.	Comportament agresiv verbal (nr. de incidente)	2,25±0,25	0,00	3	9,0	<0,05
2.	Deranjează pe ceilalți elevi (nr. de incidente)	4±0,707	1,5±0,5	3	8,66	<0,05
3.	Comportament agresiv fizic (nr. de incidente)	2,25±0,25	0,00	3	9,0	<0,05
4.	Agitație (nr. de incidente)	4±0,707	1,75±0,47	3	9,0	<0,05
5.	Reacție întârziată la cerințe (nr. de incidente)	5,5±0,289	2,25±0,25	3	13,0	<0,05
6.	Deficit atenție (nr. de incidente)	5,5±0,289	2,25±0,25	3	13,0	<0,05
7.	Tulburări de concentrare (nr. de incidente)	5,25±0,25	2,25±0,25	3	7,34	<0,05
8.	Neîncredere în sine (nr. de incidente)	5,25±0,25	2,25±0,25	3	7,34	<0,05

Legendă: t – cifră t-student, df – grade de libertate, p – coeficient de semnificație statistică, X – media aritmetică, m – eroarea medie.

Analiza statistică a variabilelor descrise în fișa de observație inițială și finală a grupului experiment – testul T-student pentru grupuri pereche a evidențiat că pentru toate variabilele, între valorile inițiale și finale s-au constatat diferențe semnificative statistic, coeficientul de semnificație fiind $p < 0,005$.

Așadar, putem conchide faptul că, în urma implementării programei experimentale cu jocuri de mișcare adaptate, s-a dovedit că aceasta are un impact major asupra comportamentelor studiate în fișa de observație, conducând la diminuarea, respectiv eliminarea anumitor conduite, ceea ce a făcut ca percepția colegilor cu dificultăți să fie mult mai aproape de calitățile lor reale; astfel, programa experimentală cu jocuri de mișcare adaptate a facilitat integrarea elevilor cu CES, copii care, deși, inițial, erau marginalizați, totuși, la final, aceștia au devenit parteneri.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Problematica tratată și rezultatele obținute în cadrul cercetării permit formularea următoarelor **concluzii**, ce sunt în strânsă legătură cu obiectivele cercetării și confirmă ipoteza acesteia, fiind atins scopul lucrării:

1. După aplicarea chestionarului, *90% dintre profesorii pentru învățământ primar* au confirmat că au avut și au în continuare elevi cu CES integrați în clasele la care predau, iar dificultățile întâmpinate frecvent la aceștia sunt: deficitul de atenție, reacționarea cu întârziere la cerințele lor, agitația în timpul orelor, deranjarea celorlalți elevi și tulburări de concentrare; iar în procent de *92% dintre profesorii de educație fizică* au răspuns că au avut și au elevi cu CES integrați în clasele la care predau, fie în mediul urban sau rural și dificultățile cele mai frecvent întâlnite la aceștia sunt: agitația în timpul orelor, deficitul de atenție, tulburările de concentrare, neîncrederea în sine, deranjarea celorlalți elevi, reacționarea cu întârziere la cerințele lor. Totodată, aceștia din urmă, într-un procent de 97%, au răspuns că le-ar fi de folos selectarea unor jocuri de mișcare adaptate conform programei școlare, pentru elevii cu CES, pentru a eficientiza lecția.

Aplicând fișa de observație în timpul orelor de educație fizică desfășurate pe parcursul anului școlar 2019-2020, cu elevii din clasa a II-a din grupul experimental, s-au evidențiat următoarele deviații comportamente ale copiilor cu CES: comportament agresiv verbal asupra elevilor; deranjează pe ceilalți elevi; comportament agresiv fizic asupra elevilor; se agită, nu pot sta liniștiți; reacție întârziată la cerințe; deficit de atenție; tulburări de concentrare; nu au încredere în sine.

2. Ținând cont de răspunsurile oferite de profesori la cele două chestionare aplicate, de fișa de observație și de testul sociometric, s-a realizat și aplicat programa experimentală cu jocuri de mișcare adaptate. Programa cuprinde jocuri de mișcare adaptate, care au influențat nivelul dezvoltării psihomotrice și integrării sociale a elevilor cu CES din ciclul primar în timpul orelor de educație fizică. De asemenea, s-au specificat indicațiile metodice pentru fiecare joc în parte, dozarea acestora, materialele necesare și locul unde se pot desfășura. Tratarea programei experimentale s-a axat pe folosirea materialelor (conuri, copete, stegulețe, cartonașe, mingi, maiouri colorate, gărdulețe, cercuri, bastoane, scăriță, scara fixă și saltele de gimnastică) intens colorate, ce au captat și păstrat atenția și concentrarea elevilor din grupa experimentală pe tot parcursul orelor de educație fizică.

3. Elevilor din ciclul primar li s-a aplicat un set de șase teste, prin care le-a fost evaluat nivelul inițial de motricitate: mobilitate, săritura în lungime, ridicări de trunchi, echilibru, atingerea plăcilor și

alergarea de viteză pe 25m cu start din picioare. La evaluarea nivelului inițial de motricitate a elevilor s-a avut ca sistem de referință baremul de notare din S.N.Ș.E. pentru unele probe, unele dintre aceste probe fiind preluate din Programul Biomotric inițiat de Institutul Național de Cercetare pentru Sport.

Urmare a testelor aplicate a rezultat faptul că nivelul inițial de motricitate a elevilor cu CES din ciclul primar a fost unul scăzut, dar, după aplicarea programei experimentale cu jocuri de mișcare adaptate grupului de elevi, la grupul experimental s-au constatat creșteri ale indicelui de statut sociometric, pe când la grupul martor am constatat că realizarea orelor de educație fizică conform programei școlare clasice nu a produs modificări consistente. La grupul experimental indicele de statut sociometric inițial (Iss) a avut valoarea medie de 0,0378 mai mică decât valoarea medie finală de 0,0909. La grupul martor indicele de statut sociometric inițial (Iss) a avut valoarea medie de 0,0378, iar valoarea medie finală 0,0227. Valoarea medie finală a indicelui de statut sociometric (Iss) la grupul experimental s-a situat net deasupra valorii medii finale a grupului martor.

Așadar, putem conchide faptul că în urma implementării programei experimentale cu jocuri de mișcare adaptate s-a dovedit că aceasta are un impact major asupra comportamentelor studiate în fișa de observație, conducând la diminuarea, respectiv eliminarea anumitor conduite, ceea ce a făcut ca percepția colegilor cu dificultăți să fie mult mai aproape de calitățile lor reale; astfel, programa experimentală cu jocuri de mișcare adaptate a facilitat integrarea elevilor cu CES din ciclul primar (copii care inițial erau marginalizați, la final aceștia au devenit parteneri), observându-se totodată și un progres al lor din punct de vedere psihomotric, constatându-se îmbunătățiri la toate probele cuprinse în experiment, atât la probele care implică forța dinamică segmentară – picioare și abdomen, cât și la probele de mobilitate articulară, îndemânare și echilibru.

4. Din punctul nostru de vedere, programa experimentală cu jocuri de mișcare adaptate utilizată în programul nostru de cercetare se poate folosi de către profesorii de educație fizică care întâmpină aceleași situații pe parcursul orelor, atât din partea elevilor cu CES, cât și din partea celorlalți elevi, adaptându-și programa după necesități, fiind mereu stabili în aplicarea indicațiilor și creând o rutină.

5. Un punct important în aplicarea cu succes a programei experimentale este realizarea testului sociometric de către profesorii de educație fizică, cât și de profesorii pentru învățământul primar, în vederea cunoașterii colectivului de elevi și implicit pentru a identifica mijloace corespunzătoare pentru a realiza o îmbunătățire unde aceasta este necesară.

Astfel, concluzionăm că au fost atinse scopul și obiectivele cercetării, fiind validată ipoteza tezei și confirmată importanța și actualitatea temei tratate în prezenta lucrare.

După analizarea celor mai sus menționate, dar și a exemplelor de bună practică din studiile de caz selecționate, putem extrage un prim set de **recomandări** generale care vizează schimbări majore în privința politicilor publice ce vizează accesul la educație incluzivă a elevilor cu CES în România:

1. Definirea și delimitarea clară în legislație a ceea ce înseamnă educație incluzivă și/sau integrată, precum și a măsurilor clare ce vizează educația incluzivă și a tipului de ajutor suplimentar acordat copiilor cu CES odată cu includerea lor în școlile de masă;

2. Eliminarea definiției medicale a ceea ce înseamnă nevoi speciale sau dizabilitate, folosind modelul din Danemarca, unde nevoile speciale sunt definite în funcție de numărul de ore de ajutor suplimentar necesare în procesul educativ.

3. Descentralizarea sistemului de educație, dar cu atenție acordată modului de finanțare. Având în vedere discrepanțele majore între regiunile de dezvoltare din România, considerăm că acest proces de descentralizare ar trebui să aibă în vedere măsuri de egalizare între fondurile primite sau chiar de suplinire a fondurilor în zonele și instituțiile de învățământ unde este nevoie.

4. Flexibilizarea sistemului de educație și a curriculei. Pentru o mai bună adaptare la nevoile educaționale ale copiilor cu CES este nevoie de o mai mare flexibilizare a curriculei, prin oferirea de ani suplimentari de studiu, posibilitatea de a renunța la anumite cursuri în cazul în care copilul întâmpină dificultăți majore și alegerea de cursuri care se bazează pe dezvoltarea de abilități și nu neapărat pe acumularea de cunoștințe.

5. Pregătirea cadrelor didactice. În acest sens, considerăm că este utilă suplimentarea orelor de practică prevăzute în curricula modulului pedagogic sau chiar obligativitatea ca o parte din aceste ore de practică să fie realizate în clase în care există copii cu CES.

6. Evaluarea timpurie a nevoilor speciale și includerea copiilor cu CES în instituții de învățământ preșcolar. Dincolo de aceste recomandări generale și de lungă durată, considerăm utile un set de recomandări imediate, cu implicare mai mică de resurse.

7. Studiul prin intermediul jocurilor de mișcare asupra grupurilor de elevi cu deficit de atenție și hiperactivitate (ADD, ADHD).

BIBLIOGRAFIE

1. ALBU, C., ALBU, A., VLAD, T., IACOB, I. *Psihomotricitatea-metodologia educării și reeducării psihomotrice*. Iași: Institutul European, 2006. ISBN: 978-973-611-406-9.
2. ARCAN, P., CIUMAGEANU, D. *Copilul deficient mintal*. Timișoara: Editura Facla, 1980.
3. BALINT, N.T., ADAM, I. The Dimensions of Inclusion in the Context of Cultural and Educational Diversity. În: *GYMNASIUM Scientific Journal of Education, Sports and Health*. 2019, vol. XX, issue 2. p. 192. <https://doi.org/10.29081/gsjesh.2019.20.2.15>
4. CARCEA, M., DOROFTE, T., NEAGU, C., BUJU, S., CĂRPUȘ, M. *Introducere în pedagogie. Manual pentru educație tehnică și profesională* [online]. Iași: Editura Gh. Asachi, 2001 [citat 20.12.2020]. Disponibil: <https://dppd.tuiasi.ro/wp-content/uploads/2020/01/pedagogie-I.pdf>
5. CĂTĂNEANU, M., UNGUREANU-DOBRE, A. *Educație fizică și sportivă școlară: Teoria și metodică predării*. Ediția a II-a rev. și adăugită. Craiova: Editura Universitaria, 2016. ISBN 978-606-14-0988-4.
6. CHIRAZI, M., **CONSTANTIN, I.-L.** Theoretical aspects regarding the concept of integration of children with educational requirements in the physical education lesson. În: *GYMNASIUM Scientific Journal of Education, Sports and Health*, vol. XXI, Issue 2 Supplement /2020. The 55th Anniversary Of Physical Education And Sports In Higher Education In Bacau, Romania, And The 8th International Scientific Conference (ISCB): Achievements And Prospects In The Field Of Sports Science And Physical Education Within The Interdisciplinary European Education System, 15-16 November 2019. Bacău: Faculty Of Movement, Sports And Health Sciences, 2020, pp.111-122. ISSN 2344 – 5645. DOI 10.29081/gsjesh.2020.21.2s.09. <http://gymnasium.ub.ro/index.php/journal/issue/view/36>
7. **CONSTANTIN, I.-L.**, CHIRAZI, M. *Impactul unor jocuri de mișcare adaptate asupra nivelului dezvoltării psihomotrice a elevilor cu CES din clasa a II-a*. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Congresul Științific Internațional: Culegere de articole, Ed. a VII-a, 15-17 septembrie 2022. Chișinău: USEFS, 2022. pp. 47-54. ISBN 978-9975-68-460-6
8. **CONSTANTIN, I.L.** The Problem Of School And Social Integration Of Children With Special Educational Requirements In Romania. În: *Sport and Society Interdisciplinary Journal of Physical Education and Sports*. 2019, vol. 19, issue 1, pp. 28-33. <https://sportsisocietate.ro/articol/443>
9. **CONSTANTIN, I.-L.**, CHIRAZI, M. The Role Of Motion Games On The Development Of Children With Special Needs In The Primary Cycle. În: *Sport and Society Interdisciplinary Journal of Physical Education and Sports* vol. 19, Issue 1. The Fourth Universitaria International Conference: The Impact Of Sport And Physical Education Science On Today's Society, 23-24 November 2018. Iași: FEFS, 2019, pp. 21-27. ISSN 1582-2168. <https://sportsisocietate.ro/articol/442>
10. DE MEUR, A., STAES, L. *Psychomotricité. Education et rééducation. Niveau maternel et primaire*. Bruxelles: Ed. DeBoeck, 1988. ISBN 2804106071, 9782804106072.
11. DEX ONLINE [citat 26.04.2020]. Disponibil: <https://dexonline.ro/definitie/psihomotricitate>
12. DRAGNEA, A. *Teoria și metodică educației fizice și sportului*. Ediția a 2-a revăzută. București: Editura Fest, 2002. 103 p. ISBN 973-85143-4-7.
13. GĂLĂȚEANU, I.S., GHERVAN, P. Morphofunctional and psychomotrical aspects of the pupils from secondary schools. În: *The Annals Of The "Stefan Cel Mare" University*. 2019, vol. XII, issue 1. ISSN – 1844 – 9131, eISSN 2601 – 341X.
14. GHERASIM, C., GHERASIM, B., MINDIRIGIU, V., MINDIRIGIU, B., OPREA, A., TEȘCU, C., NĂSTASĂ, M., MEREUȚĂ, M., CHIPERI, R. *Jocuri în lecția de educație fizică - ciclul primar*. Iași: Editura Altfel, 2003. ISBN 973-86193-1-9.
15. GHERGUȚ, A. *Educația incluzivă și pedagogia diversității*. Iași: Editura Polirom, 2016. ISBN 978-973-46-5664-6.
16. GHERGUȚ, A. *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale-strategii diferențiate și incluzive în educație*. Ediția a 2-a rev. și adăug. Iași: Editura Polirom, 2006. ISBN 978-973-46-0397-8.
17. GROSU, E. *Psihomotricitate – Colecția "Psihomotricitate"*. Ediția a 2-a îngrijită. Cluj-Napoca: Editura GMI, 2009. ISBN 978-973-88283-6-0.
18. GROSU, M. Sociometric particularities in the social integration of adolescents by practising active forms of tourism. În: *Annals Of "Dunarea De Jos" University Of Galati*. 2019, vol. 1, fascicle XV. ISSN 1454 – 9832.
19. HOWITT, D., CRAMER, D. *Introducere în SPSS pentru psihologie*. Iași: Editura Polirom, 2010. ISBN 978-973-46-1649-7.

20. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE PENTRU SPORT. *Programul Biometric*. București. 2016. [citat 20.09.2017]. Disponibil: <http://www.biometric.ro/>
21. LAPIERRE, A. *La reeducation physique*. vol. 1, Paris: Ed. 1.B. Bailliere, 1986.
22. MUÑOZ-LLERENA, A., PEDRERO, M.N., FLORES-AGUILAR, G., LÓPEZ-MENESES, E. Design of a Methodological Intervention for Developing Respect, Inclusion and Equality in Physical Education. În: *Sustainability*. MDPI. Basel, Switzerland. 2022, vol. 14(1). ISSN 2071-1050. <https://doi.org/10.3390/su14010390>
23. NISTOR, GHE., DUMITRU, C.L. Preventing School Exclusion of Students with Autism Spectrum Disorder (ASD) through Reducing Discrimination: Sustainable Integration through Contact-Based Education Sessions. În: *Sustainability*. Basel, Switzerland. 2021. <https://doi.org/10.3390/su13137056>
24. PĂUNESCU, C. *Deficiența mintală și organizarea personalității*. București: Editura E.D.F., 1977.
25. PORTAL LEGISLATIV [online]. *Anexa 1 a Hotărârii Guvernului României nr. 1251/13 octombrie 2005 privind unele măsuri de îmbunătățire a activității de învățare, instruire, compensare, recuperare și protecție specială a copiilor/elevilor/tinerilor cu cerințe educative speciale din cadrul sistemului de învățământ special și special integrat*. [citat 14.03.2021]. Disponibil: https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/65620#id_anxA40_titl
26. PORTAL LEGISLATIV [online]. *Anexă la Ordinul nr. 5.573 din 7 octombrie 2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a învățământului special și special integrat*. [citat 14.03.2021]. Disponibil: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/132704>
27. PORTAL LEGISLATIV [online]. *Legea nr. 448/2006 republicată, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap*. [citat 16.03.2021]. Disponibil: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/77815>
28. PORTAL LEGISLATIV. *Legea nr. 1 din 5 ianuarie 2011 – Legea educației naționale*. [citat 16.03.2021]. Disponibil: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/125150>
29. PREDA, V. *Intervenția precoce în educarea copiilor deficienți vizuali*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană, 1999. ISBN 9789735950460.
30. RACU, I. *Psihologia copilului*. Chișinău: Institutul de Formare Continuă, 2011. pp. 124-132. ISBN 978-9975-9872-7-1.
31. RENINCO [online]. *Declarația de la Salamanca, 1994* [citat 14.03.2021]. Disponibil: <https://www.reninc.ro/images/Declaratia%20de%20la%20Salamanca.pdf>
32. SAVA, F.A. *Analiza datelor în cercetarea psihologică*. Cluj-Napoca: Editura ASCR, 2011. ISBN 978-606-8244-23-5.
33. SĂVESCU, I. *Educație fizică: Ghid orientativ pentru titularizare, definitivat și gradul II*. Craiova: Editura Aius Printed, 2009. 27 p. ISBN 978-606-8021-23-2.
34. SCARLAT, E., CONSTANTIN, F. *Sistemul național școlar de evaluare la disciplina educație fizică și sport*. București: Editura ”Școala Românească”, 1999. ISBN 973-98522-2-X.
35. VOLOSHINA, L.N., KONDAKOV, V.L., TRETYAKOV, A.A., KOPEIKINA, E.N., CRETU, M., POTOP, V. Modern strategies for regulating the motor activity of preschool and school age children in the educational space. În: *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*. 2018, vol. 2, pp. 114-119. <https://doi.org/10.15561/18189172.2018.0208>.

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI

1. CHIRAZI, M., **CONSTANTIN, I.-L.** *Jocul de handbal, mijloc important al educației fizice și sportului.* În: Revista teoretico-științifică Știința culturii fizice nr. 31/2. Conferința Științifică Internațională: Tradiții, Realități și Perspective ale Dezvoltării Culturii Fizice, Ed. 1, 25-26 mai 2018. Chișinău: USEFS, 2018, pp. 19-30. ISSN 1857-4114. https://scf.usefs.md/PDF/Revista%20SCF/2-2018/2--2018_2_ro.pdf
2. **CONSTANTIN, I.-L.**, CHIRAZI, M. *Invățarea jocului de handbal prin jocuri de mișcare la elevii ciclului primar.* În: Revista teoretico-științifică Știința culturii fizice nr. 33/1. Conferința Științifică Internațională: Tradiții, Realități și Perspective ale Dezvoltării Culturii Fizice, Ed. 1, 25-26 mai 2018. Chișinău: USEFS, 2019, pp. 5-14. ISSN 1857-4114. https://scf.usefs.md/PDF/Revista%20SCF/1-2019/1--2019_2_ro.pdf
3. **CONSTANTIN, I.-L.**, CHIRAZI, M. The Role Of Motion Games On The Development Of Children With Special Needs In The Primary Cycle. În: Sport and Society Interdisciplinary Journal of Physical Education and Sports vol. 19, Issue 1. The Fourth Universitaria International Conference: The Impact Of Sport And Physical Education Science On Today's Society, 23-24 November 2018. Iași: FEFS, 2019, pp. 21-27. ISSN 1582-2168. <https://sportsisocietate.ro/articol/442>
4. **CONSTANTIN, I.L.** The Problem Of School And Social Integration Of Children With Special Educational Requirements In Romania. În: *Sport and Society Interdisciplinary Journal of Physical Education and Sports*. 2019, vol. 19, issue 1, pp. 28-33. <https://sportsisocietate.ro/articol/443>
5. **CONSTANTIN, I.-L.**, CHIRAZI, M. Study On The Development Of Psychomotricity In Children Of School Age At The Primary Cycle Level. În: *Science, Movement and Health*, vol. XX, Issue 2 Supplement, 2020. The 20th International Scientific Conference: Perspectives In Physical Education And Sport, 29-30 May 2020. Constanța: FEFS, 2020, pp. 204-208. ISSN 2285-777X, ISSN L2285-777X.
6. CHIRAZI, M., **CONSTANTIN, I.-L.** Theoretical aspects regarding the concept of integration of children with educational requirements in the physical education lesson. În: GYMNASIUM Scientific Journal of Education, Sports and Health, vol. XXI, Issue 2 Supplement /2020. The 55th Anniversary Of Physical Education And Sports In Higher Education In Bacau, Romania, And The 8th International Scientific Conference (ISCB): Achievements And Prospects In The Field Of Sports Science And Physical Education Within The Interdisciplinary European Education System, 15-16 November 2019. Bacău: Faculty Of Movement, Sports And Health Sciences, 2020, pp.111-122. ISSN 2344 – 5645. DOI 10.29081/gsjesh.2020.21.2s.09. <http://gymnasium.ub.ro/index.php/journal/issue/view/36>
7. **CONSTANTIN, I.-L.**, Importanța dezvoltării psihomotricității în ciclul vieții. În: Revista teoretico-științifică Știința culturii fizice nr. 36/2. Congresul Științific Internațional: Sport. Olimpism. Sănătate, Ed. 3, 13-15 septembrie 2018. Chișinău: USEFS, 2020, pp. 37-48. ISSN 1857-4114. <https://doi.org/10.52449/1857-4114.2020.36-2.02>
8. **CONSTANTIN, I.-L.** Ways to Accommodate Students with Special Educational Requirements and Behavioral Deviations in the Physical Education Lesson. În: *SERIES IX - Sciences of Human Kinetics, Bulletin Of The Transilvania University Of Brasov Vol. 14(63) No. 1. International Scientific Conference: Youth In The Perspective Of The Olympic Movement*, 19-20 March 2021. Brașov: Faculty Of Physical Education And Mountain Sports, 2021, pp. 155-162. ISSN 2344-2026 (Print), ISSN L 2344-2026 (Online). http://webbut.unitbv.ro/bulletin/Series%20IX/2021/BULETIN%20I/20_CONSTANTIN.pdf
9. **CONSTANTIN, I.-L.**, CHIRAZI, M. *Impactul unor jocuri de mișcare adaptate asupra nivelului dezvoltării psihomotrice a elevilor cu CES din clasa a II-a.* În: Sport. Olimpism. Sănătate: Congresul Științific Internațional: Culegere de articole, Ed. a VII-a, 15-17 septembrie 2022. Chișinău: USEFS, 2022, pp. 47-54. ISBN 978-9975-68-460-6.
10. **CONSTANTIN, I.-L.**, CHIRAZI, M. *Manifestări comportamentale deviante ale elevilor din ciclul primar – în special ale celor cu tulburări din spectrul autist.* În: Sport. Olimpism. Sănătate: Congresul Științific Internațional: Culegere de articole, Ed. a VII-a, 15-17 septembrie 2022. Chișinău: USEFS, 2022, pp. 76-83. ISBN 978-9975-68-460-6.

ADNOTARE

Constantin Iuliana Luminița

Influența jocurilor de mișcare asupra nivelului dezvoltării psihomotrice și integrării sociale a elevilor cu CES din ciclul primar: teză de doctor în științe ale educației Chișinău, 2022

Structura tezei: Lucrarea cuprinde adnotări în limbile română, rusă și engleză, lista abrevierilor, introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie (221 surse), 21 anexe, 167 pagini text de bază, 56 figuri, 10 tabele. Rezultatele cercetării obținute au fost publicate în 10 articole.

Cuvinte-cheie: elevi din ciclul primar, jocuri de mișcare adaptate, influențare, integrare socială, dezvoltare psihomotrică, elevi cu cerințe educaționale speciale.

Scopul lucrării îl constituie optimizarea procesului de predare a educației fizice prin folosirea jocurilor de mișcare adaptate conform programei școlare, în vederea stabilirii influenței lor asupra nivelului dezvoltării psihomotrice și integrării sociale a elevilor cu CES din ciclul primar (clasa a II-a).

Obiectivele cercetării sunt: studierea temei în literatura de specialitate și selectarea mijloacelor specifice realizării obiectivelor urmărite; aplicarea chestionarelor profesorilor de educație fizică și sport din Iași, profesorilor pentru învățământ primar din unitatea școlară unde s-a desfășurat faza experimentală, precum și utilizarea fișei de observație, aplicarea testelor psihomotrice și a testului sociometric; stabilirea etapelor de organizare și desfășurare a cercetării; elaborarea programei experimentale cu jocuri de mișcare adaptate, ca mijloc de acționare pentru dezvoltarea psihomotrică și integrarea elevilor cu CES din ciclul primar; elaborarea criteriilor de evaluare, testarea inițială și finală a eșantionului, înregistrarea și compararea rezultatelor obținute de clasa experiment cu cele obținute de clasa martor, ca urmare a aplicării jocurilor de mișcare adaptate.

Noutatea și originalitatea științifică constă în analiza impactului jocurilor de mișcare adaptate asupra nivelului dezvoltării psihomotrice și integrării sociale a elevilor cu CES din ciclul primar, îndeosebi a celor diagnosticați cu TSA, prin realizarea unor fișe de observație, aplicarea metodei sociometrice, efectuarea testelor psihomotrice și elaborarea unei programe experimentale cu jocuri de mișcare adaptate, folosind materiale viu colorate, conform programei școlare actuale.

Rezultatele obținute care contribuie la soluționarea unor probleme științifice importante constau în fundamentarea teoretică și experimentală a jocurilor de mișcare adaptate elevilor cu CES din clasa a II-a, iar punerea în practică a jocurilor a condus la integrarea socială în colectivul clasei, prin aceea că s-a reușit diminuarea, respectiv eliminarea anumitor comportamente deviante, ceea ce a făcut ca percepția colegilor cu CES să fie mult mai aproape de calitățile lor reale și să se lege prietenii între ei, observându-se totodată și un progres al lor din punct de vedere psihomotoric, înregistrând rezultate favorabile la testele aplicate.

Semnificația teoretică vizează argumentarea teoretică a includerii în cadrul programei școlare și a orelor de educație fizică din ciclul primar a jocurilor de mișcare adaptate elevilor cu CES, în special a celor diagnosticați cu TSA.

Valoarea aplicativă constă în faptul că rezultatele cercetărilor efectuate pot fi folosite în cadrul lecțiilor de educație fizică din învățământul primar (clasa a II-a), de către profesorii de educație fizică, dar și de către învățătorii care desfășoară ora de joc și mișcare, asupra elevilor cu CES (diagnosticați cu TSA), în vederea ameliorării sau eliminării comportamentelor deviante, a dezvoltării lor psihomotrice; totodată, acestea pot fi utilizate și în ciclul gimnazial, precum și ca material pentru instruirea viitorilor profesori de educație fizică în lucrul cu elevii cu CES din ciclul primar.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat în cadrul lecțiilor de educație fizică desfășurate cu elevii din ciclul primar (clasa a II-a) ai Școlii Gimnaziale "Nicolae Iorga" din Iași, ai Școlii Gimnaziale Liteni, Iași și ai Școlii Gimnaziale Rădeni, Iași.

АННОТАЦИЯ

Константин Юлиана Луминица

Влияние подвижных игр на уровень психомоторного развития и социальную интеграцию учащихся с КЭС в начальном цикле: докторская диссертация по педагогическим наукам Кишинев, 2022

Структура диссертации: Работа включает аннотации, список сокращений, введение, три главы, общие выводы и рекомендации, библиографию (221 источник), 21 приложение, 167 страниц основного текста, 56 рисунков, 10 таблиц. Полученные результаты исследования опубликованы в 10 статьях.

Ключевые слова: младшие школьники, адаптированные двигательные игры, влияние, социальная интеграция, психомоторное развитие, учащиеся с особыми образовательными потребностями.

Цель работы оптимизация учебного процесса по физическому воспитанию путем использования подвижных игр, адаптированных согласно школьной программе, с целью установления их влияния на уровень психомоторного развития и социальной интеграции учащихся с КЭС в начальном цикле (2-й класс).

Задачами исследования являются: изучение темы в специальной литературе и выбор конкретных средств для достижения преследуемых целей; применение вопросников к учителям физкультуры и спорта в Яссах, к учителям начальных классов в школьном подразделении, где проходил экспериментальный этап, а также использование листа наблюдения, применение психомоторных тестов и социометрического теста; установление этапов организации и проведения исследования; разработка экспериментальной программы с адаптированными двигательными играми, как средства воздействия на психомоторное развитие и интеграцию учащихся с КЭС в начальный цикл; выработку критериев оценки, начальное и итоговое тестирование выборки, регистрацию и сравнение результатов, полученных экспериментальным классом, с результатами, полученными контрольным классом, в результате применения адаптированных двигательных игр.

Новизна и научная оригинальность заключается в анализе влияния адаптированных двигательных игр на уровень психомоторного развития и социальной интеграции учащихся с КЭС в начальном цикле, особенно с диагнозом РАС, путем составления наблюдательных листов, применения социометрического метода, выполнение психомоторных тестов и разработка экспериментальной программы с адаптированными подвижными играми с использованием ярких материалов в соответствии с действующей школьной программой.

Полученные результаты, способствующие решению важных научных задач, заключаются в теоретическом и экспериментальном обосновании двигательных игр, адаптированных для учащихся с ООП во 2-м классе, а реализация игр привела к социальной интеграции в коллективе класса, в том, что ему удалось уменьшить или устранить некоторые девиантные формы поведения, что значительно приблизило восприятие коллег с ХЭС к их реальным качествам и подружило их, в то же время наблюдая за их прогрессом с психомоторной точки зрения, регистрируя благоприятные результаты в применяемые тесты.

Теоретическая значимость заключается в теоретической аргументации включения в школьную программу занятий физической культурой и в начальный цикл подвижных игр, адаптированных для учащихся с ХЭС, особенно с диагнозом РАС.

Прикладное значение состоит в том, что результаты проведенного исследования могут быть использованы на уроках физической культуры в начальных классах (2-й класс), учителями физической культуры, а также учителями, проводящими игровые и двигательные занятия, на учащихся с ХЭС. (с диагнозом РАС), с целью улучшения или устранения девиантного поведения, их психомоторного развития; в то же время они могут быть использованы и в общеобразовательной школе, а также как материал для подготовки будущих учителей физической культуры к работе с учащимися с ООП в начальной школе.

Внедрение научных результатов осуществлялось в рамках уроков физического воспитания, проведенных с учащимися начальных классов (2-й класс) средней школы им. Николае Йорга в Яссах, Литеньской средней школы, Яссы и Рэденьской средней школы, Яссы.

ANNOTATION

Constantin Iuliana Luminița

The influence of movement games on the level of psychomotor development and social integration of students with SEN in the primary cycle: doctoral thesis in educational sciences Chisinau, 2022

Thesis structure includes annotations, list of abbreviations, introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography (221 sources), 21 appendices, 167 pages of basic text, 56 figures, 10 tables. The obtained research results were published in 10 articles.

Keywords: primary school students, adapted movement games, influence, social integration, psychomotor development, students with special educational needs.

The aim of the paper is to optimize the physical education teaching process by using movement games adapted according to the school curriculum, in order to establish their influence on the level of psychomotor development and social integration of students with SEN in the primary cycle (2nd grade).

Research objectives: the study of the theme in the specialized literature and the selection of specific means to achieve the pursued objectives; the application of the questionnaires to physical education and sports teachers in Iași, to primary education teachers in the school unit where the experimental phase took place, as well as the use of the observation sheet, the application of psychomotor tests and the sociometric test; establishing the stages of organization and conduct of the research; the development of the experimental program with adapted movement games, as a means of action for the psychomotor development and integration of students with SEN in the primary cycle; the elaboration of the evaluation criteria, the initial and final testing of the sample, the recording and comparison of the results obtained by the experimental class with those obtained by the control class, as a result of the application of the adapted movement games.

Scientific novelty and originality consists in analyzing the impact of adapted movement games on the level of psychomotor development and social integration of students with SEN in the primary cycle, especially those diagnosed with ASD, by making observation sheets, applying the sociometric method, performing psychomotor tests and developing an experimental program with adapted movement games, using brightly colored materials, according to the current school curriculum.

The results obtained that contribute to the solution of an important scientific problem consist in the theoretical and experimental substantiation of the movement games adapted to students with SEN in the 2nd grade, and the implementation of the games led to social integration in the class group, in that it was possible to reduce or eliminate certain deviant behaviors, which made the perception of colleagues with SEN to be much closer to their real qualities and to make friends with each other, at the same time observing their progress from a psychomotor point of view, recording favorable results in the applied tests.

Theoretical significance aims at the theoretical argumentation of the inclusion in the school program and physical education classes in the primary cycle of movement games adapted to students with SEN, especially those diagnosed with ASD.

Applicability consists in the fact that the results of the conducted research can be used in physical education lessons in primary education (2nd grade), by physical education teachers, but also by teachers who carry out play and exercise classes, on students with SEN (diagnosed with ASD), in order to improve or eliminate deviant behaviors, their psychomotor development; at the same time, they can also be used in the secondary school, as well as as material for training future physical education teachers in working with students with SEN in the primary school.

Implementation of scientific results was carried out within the physical education lessons held with primary school students (2nd grade) of the "Nicolae Iorga" Secondary School in Iași, of the Liteni Secondary School, Iași and of the Radeni Secondary School, Iași.

CONSTANTIN IULIANA LUMINIȚA

**INFLUENȚA JOCURILOR DE MIȘCARE ASUPRA NIVELULUI
DEZVOLTĂRII PSIHOMOTRICE ȘI INTEGRĂRII SOCIALE A
ELEVILOR CU CES DIN CICLUL PRIMAR**

Specialitatea: 533.04. Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

Rezumatul tezei de doctor în științe ale educației

Aprobat spre tipar: data _____

Hârtie offset. Tipar offset.

Coli de tipar:

Formatul hârtie 60x84 1/16

Tiraj ex.

Comanda nr.

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport
MD-2024, Republica Moldova, Chișinău, str. A.Doga, 22